

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเล่าเรื่องเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านป่าแดง (รัฐราษฎร์รังสรรค์) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ศึกษาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ตลอดจนศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้การเล่าเรื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามประเด็น ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. การเล่าเรื่อง (Storytelling)
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการเล่าเรื่อง
 - 2.2 รูปแบบและประเภทของเรื่องเล่าหรือนิทาน
 - 2.3 ลักษณะของเรื่องเล่าหรือนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
 - 2.4 เทคนิคในการเล่าเรื่อง
 - 2.5 การนำการเล่าเรื่องไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
3. ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.2 ระดับของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.3 องค์ประกอบของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.4 การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.5 การวัดและประเมินผลความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษ
4. ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 4.1 ความหมายและความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

- 4.2 พฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4.3 ความเชื่อมั่นในตนเองกับการเรียนการสอนภาษา
- 4.4 การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4.5 การวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-8) สรุปได้ว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ใฝ่หาและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นในการส่งเสริมความสามารถด้านฟัง พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งอยู่ในสาระสำคัญในหัวข้อ ภาษาเพื่อการสื่อสาร กล่าวคือ เป็นการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม โดยเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนจะมีความสามารถทางภาษา ดังนี้

1. เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เช่น บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่ายๆ หรือเรื่องสั้นๆ เช่น ประโยค บทสนทนา นิทาน หรือเรื่องสั้นๆ คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เป็นต้น

2. มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พูดหรือเขียนได้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล บท

สนทนาที่ใช้ในการพักท่าย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และจำนวนการตอบรับ พูดหรือเขียนเพื่อขอ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว และพูดหรือเขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบคำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึกและการให้เหตุผล

3. นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน เช่น พูดหรือเขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว เกี่ยวกับบุคคล วัตถุ สถานที่ และกิจกรรมต่างๆ การพูดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

การเล่าเรื่อง (Storytelling)

ความหมายและความสำคัญของการเล่าเรื่อง

เรื่องเล่าหรือนิทานเป็นสิ่งที่ใช้สอนเด็กมาตั้งแต่อดีต และในปัจจุบันได้นำเข้ามาสู่ห้องเรียนในลักษณะการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กประถมศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ซึ่งช่วยพัฒนาภาษามากกว่ากิจกรรมอื่น เพราะช่วยให้เด็กฟังภาษาที่หลากหลายแตกต่างกัน ใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากกว่าในการพูดสื่อสาร นอกจากนี้เรื่องเล่าหรือนิทานได้ชื่อว่าเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ ขนบธรรมเนียม วรรณคดี วัฒนธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญแห่งชีวิตและจิตใจ (อุทัย สินธุสาร อ้างถึงใน สมศักดิ์ ปริบุรณะ, 2542 : 47) ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เดือนใจ เถลิ้มกิจ (2545 : 22) ได้ให้ความหมายของการเล่าเรื่องว่าหมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ถูกนำมาเล่า แล้วสามารถดึงดูดใจคนทุกชาติทุกภาษา ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างชื่นชอบและหลงใหลในเรื่องเล่า

มาลิกา (Malkina, 1995 : 38) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิผลกับผู้เริ่มเรียนภาษา เพราะสามารถแสดงถึงอารมณ์ต่างๆ การรับรู้ และความต้องการได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กเล็ก

อาเซีย (Aiex, 2006 : <http://www.vtaide.com/png1ERIC/Storytelling.htm>) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเล่าเรื่องว่า เป็นศาสตร์ที่สร้างความรื่นรมย์แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งเรื่องที่เล่าสามารถแสดงวัฒนธรรมของแต่ละชาติได้

สมศักดิ์ ปริบุรณะ (2550 : http://www.archs.bsru.ac.th/pdf_files/b_mayjun44.pdf) ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นการเล่าเรื่องราวที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้ความรู้สึก หรือผ่อนคลาย โดยการถ่ายทอดด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ โดยมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจงสำหรับเด็ก เช่น การเล่านิทานทั่วไป

นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ ที่นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข เสริมแต่ง เพื่อให้เหมาะสมกับเด็ก

พัชรี วาศวิท (2550 : 59-60) ได้กล่าวว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ชวนติดตาม และเต็มไปด้วยจินตนาการที่จะช่วยแต่งเติมสีสันและชีวิตชีวาให้กับโลกของเด็กอย่างแท้จริง หรือเป็นเรื่องราวที่เล่าจากจินตนาการของผู้เล่าเอง เนื้อเรื่องย่อมาแล้วแต่จุดมุ่งหมายของผู้เล่าว่าต้องการให้ผู้ฟังรับอะไรจากการเล่านี้เอง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2549 : 18) ได้กล่าวว่านิทานคือ เรื่องราวที่สร้างขึ้นมาจากความรู้สึก หรือผ่องคลายเพื่อนำมาเล่าหรือถ่ายทอดสู่เด็ก ด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ โดยมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจงสำหรับเด็ก ซึ่งอาจรวมถึงนิทานทั่วไป นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ ที่นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข เสริมสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้กับเด็ก

วันเนาว์ ยูเด็น (2542 : 32) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือ ชีวิต เรื่องราวในนิทานที่เป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อฟัง อ่าน เพื่อสนุก หรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สัทหพัฒน์ อรุณธาริ (2542 : 2) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่หรือเป็นการเล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับคุณธรรมความรู้ประกอบ

เรื่องเล่าหรือนิทานมีคุณค่าในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคมเพราะตัวละครสามารถกระตุ้นความสนใจแก่เด็ก ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกทั้งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการกล่อมเกลานิยายเด็กได้ดี

ฉวีวรรณ ถินวงศ์ (2526 : 125-126) ได้กล่าวว่า นิทานมีอิทธิพลต่อเด็กมากในระดับปฐมวัยการที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่า ดังนี้

1. ช่วยขยายประสบการณ์แก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมือง
2. ช่วยเสริมพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทานและสามารถเก็บความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย
4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่น และใกล้ชิดกับผู้เล่า
5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ
6. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน

7. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะฟังนิทาน

วรรณิ ศิริสุนทร (2551 : 31) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่เด็กได้รับฟังจะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ แต่ก็เป็นที่ประโยชน์จะช่วยในการเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้แก่เด็กดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอริยาบถของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่างๆ และเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติง่าย ๆ
6. ช่วยให้เด็กรู้จักโลกจากแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

สรรัช ศรีสสุข (2542 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้ เพื่อเกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายๆ ประการ ดังนี้

1. เป็นการลดความตึงเครียด ที่จัดความเบื่อหน่ายของนักเรียนในขณะที่เรียน
2. เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน หรือเตรียมความพร้อมเด็ก
3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อที่ผิด ๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองชอบ เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น
7. เป็นการฝึกทักษะทางการอ่าน ช่วยให้เด็กรักการอ่าน เป็นต้น
8. ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออก เช่น การแสดงท่าทางประกอบตามเรื่องราวที่กำหนดให้

กำหนดให้

9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความเข้าใจในตัวครูให้เกิดขึ้นกับเด็ก
10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ให้กับเด็ก

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าเรื่องเล่าหรือนิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา หรืออาจจะเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาใหม่ มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมากเพราะนิทานช่วยให้เด็กๆ

ผลิตเพลิน สนุกสนาน ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ มีการสอดแทรกแนวคิด เนื้อหาที่เป็น คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตที่ได้จากการฟังนิทาน

รูปแบบและประเภทของเรื่องเล่าหรือนิทาน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทานไว้หลากหลาย ดังนี้
กรีก ยूनันท์ (2549 : 26-29) ได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า นิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่เล่าด้วยความสามารถที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว บุคคล ในอินเดีย นิทานปากเปล่านั้นมักเล่าเป็นคำกลอน ส่วนใหญ่คนเล่าจะเป็น กวีการดำเนินการเล่าเรื่อง ผู้เล่ามักเล่าด้วยความรวดเร็ว เพราะผู้เล่าใช้ความจำบทท่องบทรวาทในขณะ เล่า

2. การเล่านิทานโดยใช้เครื่องดนตรีประกอบ นิทานในอินเดีย นอกจากผู้เล่าเป็น นักเล่านิทานปากเปล่าแล้วยังมีนักเล่านิทานที่เล่าเรื่องนิทานประกอบเครื่องดนตรีด้วย การเล่าที่มี ดนตรีบรรเลงประกอบเรียกว่า สุตตะ ซึ่งในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช การเล่านิทานเรียกว่า Magadha การเล่านิทานในอินเดียมีการแบ่งชั้นชนด้วย

3. การเล่านิทานโดยใช้สื่อและอุปกรณ์ กวีนักเล่านิทานชาวอินเดีย นอกจากเล่านิทาน ประกอบการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีแล้ว บางครั้งพวกเขายังนำเอาวัสดุหรืออุปกรณ์เข้ามาช่วยเพิ่ม การเล่าให้มีความสนใจมากยิ่งขึ้น อุปกรณ์หรือสื่อส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดที่ทำลงบนผ้า เรื่องราว บนผ้าอาจจะละเอียดและอธิบายให้เห็นภาพรวมโดยชัดเจน นิทานที่ใช้สื่อของอินเดียนี้ส่วนใหญ่ เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

กุลยา ดันดิลาชีวะ (2541 : 12-15) ได้พูดถึงรูปแบบการเล่านิทานว่า คือวิธีการที่ ผู้เล่านิทานจะทำให้มีนิทานมีศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนอกจากเลือกเรื่องที่มี สาระสอดแทรกแนวคิด ความรู้ปลูกฝังคุณธรรม การดำเนินเรื่องรวดเร็ว เรื่องสั้นเข้าใจง่าย ผู้เล่า นิทานที่ดีต้องมีวิธีเล่าที่ดึงดูดใจผู้ฟังด้วย เด็กไม่ต้องการคนเล่าเก่ง แต่ต้องการคนเล่าที่เข้าถึงความ ต้องการว่าเขาต้องการอะไร และเขาจะเข้าถึงเนื้อหานิทานได้อย่างไร ซึ่งรูปแบบการเล่านิทานแต่ละ แบบมีความจำเพาะของประสิทธิภาพการเล่าที่ผู้เล่าสามารถใช้ตามความเหมาะสม กล่าวคือ

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงคำพูด และน้ำเสียงของผู้เล่า ไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า เด็กจะฟังแต่น้ำเสียงและเรื่องราวซึ่งเป็นลักษณะของการฟังแบบรับ ที่ตั้งใจให้หลับเป็นหลัก การเล่าตามรูปแบบนี้อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการดึงใจให้เด็กทำกิจกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีสมาธิก็ได้ การเล่านิทานปากเปล่านั้นอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกัน เล่า การเล่านิทานปากเปล่าไม่ควรเล่านานเกิน 15 นาที เด็กจะไม่สนุกนักถ้าต้องนั่งฟังนานๆ นอน ฟังจะดีกว่าเพราะถ้าเบื่อก็สามารถหลับได้เลย

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่าที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่าปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องราวที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามท่าทางของผู้เล่า และสนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์ ภาพสวยๆ มาประกอบการเล่านิทานจะดึงดูดใจเด็ก และสร้างสรรค์จินตนาการอันบรรเจิดให้กับเด็กมาก เด็กจะสนุกสนานขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้นผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น และร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แถบบันทึกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นต่อนอยากรับฟัง

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทาน หุ่นมือ หุ่นชัก ตุ๊กตา เป็นต้น ล้วนแต่เป็นสื่อประกอบการเล่านิทานที่สำคัญ อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า รูปแบบการเล่านิทานคือ วิธีการที่หลากหลายในการเล่านิทานที่ผู้เล่านิทานนำมาใช้ประกอบการเล่านิทานเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และได้ประโยชน์จากการเล่านิทาน รวมทั้งทำให้การเล่านิทานในแต่ละครั้งบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

การกำหนดประเภทต่างๆ ของนิทานมีวิธีกำหนดที่แตกต่างกันที่นิยมกันมาก ภารดีศรีประยูร (2542 : 31) ได้แบ่งนิทานออกเป็นประเภทตามรูปแบบของนิทานซึ่งมี 5 ประเภท คือ

1. นิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานานแบ่งออกเป็น

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้

1.2 นิทานไม่รู้จบ

1.3 นิทานตลกขบขัน

1.4 นิทานอธิบายเหตุผล มีเนื้อเรื่องที่ อธิบายหรือตอบคำถามของเด็กๆ เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

1.5 นิทานปรัมปรา หรือ เทพนิยาย ตัวละครจะมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้

1.6 นิทานท้องถิ่น เป็นนิทานที่มีเรื่องราวสั้นกว่านิทานปรัมปราเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อนับธรรมชาติ มักเชื่อว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นเรื่องสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ มีโครงเรื่องง่ายๆ ใช้บทเรียนที่สอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิตและนิทานชาดกไว้ด้วย

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมของมนุษย์ มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

4. महाकाพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tale) คล้ายกับเทพปกรณัม ต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ ฝ่าฝืนอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal Stories)

คูเบอร์ (Cuber, 1960 :282-285) ได้แบ่งนิทานคติชาวบ้าน ออกเป็น 5 รูปแบบคือ

1. คำนาน เป็นเรื่องเก่าแก่ที่อธิบายชีวิต ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก

2. นิทานคติส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์จบลงด้วยคติสอนใจสอนแนวทางการดำรงชีวิตแก่คน

3. นิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องสอนใจเช่นเดียวกันแต่ให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่านิทานคติ

4. นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จะกล่าวถึงดินแดนมหัศจรรย์และเรื่องราวของการใช้อิทธิฤทธิ์ทั้งหลาย

5. รูปแบบอื่นๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาษิต คำพังเพย ปริศนา มุขตลก กลอนชาวบ้านและบทร้องสำหรับเด็ก

ดังนั้น โดยทั่วไปนิคมแบ่งนิทานออกเป็นประเภทต่างๆ คือ นิทานพื้นบ้าน นิทานสอนคติธรรม เทพปกรณัม มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ และหนังสือภาพที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ในการดำเนินเรื่อง โดยนิทานแต่ละชนิดมีจุดเด่นและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ในการนำนิทานมาใช้ในการเรียนการสอนจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับนักเรียนด้วย

ลักษณะของเรื่องเล่าหรือนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ในการเลือกเรื่องที่จะเล่าให้นักเรียนฟัง ครูจะต้องรู้จักเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนเพราะเด็กแต่ละวัยให้ความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกัน มีนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

สุภัทสร วัชรกุลป์ (2550 : 37) ได้ให้แนวทางในการเลือกเรื่องเล่าที่เหมาะสมกับนักเรียนที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. เป็นเรื่องสั้น ง่าย แต่มีใจความสมบูรณ์ โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15 – 20 นาที มีการดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว เน้นเหตุการณ์เดียวให้นักเรียนพอคาดคะเนเชื่อได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้นักเรียนสงสัยว่าอะไรเกิดขึ้นต่อไป เพื่อให้ทำให้งานเรื่องมีรสชาติตื่นเต้น
2. เป็นเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจ อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตเด็กๆ ครอบครัวยุค หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้
3. เป็นเรื่องที่มีบทสนทนาหลายๆ เพราะนักเรียนส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องราวที่เป็นความเรียงได้ดีพอ และภาษาที่ใช้ต้องสละสลวย ไม่ควรใช้คำศัพท์แสลง (Slang) ควรใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ มีการกล่าวซ้ำคำสัมผัสซึ่งจะช่วยให้เด็กจดจำเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว
4. เป็นเรื่องที่มีตัวละครน้อย ซึ่งประกอบด้วยตัวละครเอก และตัวประกอบ และชื่อของตัวละครเป็นชื่อง่ายๆ โดยตัวละครควรเน้นให้เห็นลักษณะเด่นของตัวละครแต่ละตัว เพื่อให้นักเรียนจะได้เข้าใจความหมายได้
5. เป็นเนื้อเรื่องที่จบง่าย ๆ และน่าฟังพอใจ เมื่อนักเรียนฟังเรื่องเล่าจบ นักเรียนควรมีความสุขหรือถ้ามีความทุกข์ก็ควรมีคติสอนใจด้วย ซึ่งเนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนใจ และส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม

นอกจากนี้ มานิตา โทชวลิต (2552 : <http://childthai.org/learningroom/el03/talereport01.htm>) ยังให้แนวคิดในการเลือกนิทาน เพื่อเล่าเรื่องให้เข้าถึงจิตใจของเด็ก โดยใช้ภาษาที่สละสลวย และสามารถให้ภาพในจินตนาการจากเรื่องราวในนิทานไปสู่การสร้างโยงใยของสมองและพัฒนาการขึ้น ด้วยการนำจินตนาการของคนมาสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวผ่านสิ่งเร้าที่เหมาะสมภายนอกที่ครูจัดไว้รองรับ เช่น การเป็นตัวอย่างที่ดีของครู ของเล่น ธรรมชาติที่ไม่เน้นรายละเอียดหรือสภาพห้องที่เอื้อต่อการจินตนาการ ดังต่อไปนี้คัดเลือกนิทานที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับเด็ก

1. ปรับเรื่องให้ไม่ซ้ำซ้อน ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา และมีการดำเนินเรื่องซ้ำๆ อย่างเป็นจังหวะ
2. จำนวนตัวละครที่มากเกินไปทำให้นักเรียนสับสน โดยตัดตัวละครที่ไม่ช่วยทำให้เรื่องดำเนินไปออกบ้าง หรือกล่าวถึงแต่เพียงโดยรวม

3. แทรกบทสนทนาสั้นๆ ระหว่างบทบรรยายอย่างมีจังหวะสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มีการซ้ำย้ำทวนอย่างเป็นจังหวะ เนื่องจากบทสนทนาสั้นๆ ช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำในนิทานได้ง่ายขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ควรเลือกเรื่องเล่าให้เหมาะสมกับนักเรียน เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องง่ายๆ แต่มีความสมบูรณ์ โดยเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน ตัวละครมีไม่มากนัก แต่มีลักษณะเด่นที่นักเรียนสามารถเห็นและจดจำได้ง่าย และคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กและที่สำคัญควรเป็นเรื่องสอดแทรกคติธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก

เทคนิคในการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องให้สนุกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟังมีความจำเป็นที่ผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่อง ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนอบรมจนเป็นทักษะ หรือเกิดจากความสามารถเฉพาะตัวที่มาแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้หากครูในฐานะที่เป็นผู้เล่ามีความต้องการเป็นผู้เล่าที่ดี เก่ง มีความสามารถในการจูงใจนักเรียนที่เป็นผู้ฟังควรที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ทดลองปฏิบัติ และเล่าเรื่องให้เด็กฟังอยู่เสมอเป็นประจำ จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ให้ทรรศนะถึงหลักการในการเล่าเรื่องให้ประสบผลสำเร็จไว้ ดังนี้

พรทิพย์ วิน โภมิษฐ์ (2530 : 39 – 40) ได้กล่าวถึง การเล่าเรื่องให้ดีขึ้นเป็นเรื่องยากพอสมควร ครูผู้เล่าจำเป็นต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่องอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้เด็กสนใจได้ตลอดเวลา ครูผู้เล่าต้องมีศิลปะในการเล่าเรื่องอย่างยอดเยี่ยม นอกจากนี้ยังจะให้ความรัก ความอดทน ความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กอีกด้วย บุคลิกภาพและท่าทางของครูก็เป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งและก่อนที่จะเล่าเรื่องให้เด็กฟังทุกครั้ง ครูจะต้องมีการเตรียมการเล่าอยู่เสมอ อย่าคิดว่าไม่สำคัญ เพราะถ้าครูได้เตรียมไว้ล่วงหน้า จะทำให้การเล่าเรื่องประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้เสมอ โดยจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จัดเด็กให้นั่งเรียบร้อยและนั่งตามสบาย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่ม หรือวงกลม บนเก้าอี้หรือบนพื้นก็ได้ ส่วนครูควรนั่งบนเก้าอี้เตี้ย เพื่อให้เด็กมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงครูชัดเจน
2. ครูต้องใช้น้ำเสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกันด้วย เสียงธรรมชาติของตนเอง ออกเสียงให้ชัดเจน มีจังหวะการพูดให้พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ใช้น้ำเสียงเหมาะกับตัวละคร ซึ่งอาจใช้เสียงตามธรรมชาติมาประกอบการเล่าด้วยก็ได้
3. ขณะเล่าอาจทำท่าทางประกอบด้วย แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดู และไม่มากเกินไปรวมทั้งเป็นท่าทางที่ไม่ได้แก่ล้งทำจนผิดธรรมชาติ
4. ครูต้องไม่ออกนอกเรื่องหรือเล่าเรื่องอื่นแทรก เพราะจะทำให้เด็กเข้าใจไขว่เขว และอย่าสอดแทรกเรื่องของศีลธรรมมากเกินไปจะทำให้เด็กเบื่อ

5. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิตจิตใจ โดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ชัดเจน บรรยายสถานที่เกิดขึ้นให้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปนั่งตามเนื้อเรื่องอยู่ ณ ที่นั้นด้วย

6. เลือกถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะสมกับระดับของเด็ก ควรเลือกคำที่ง่ายๆ เพื่อให้เด็กฟังแล้วนึกออกมาเป็นภาพ

7. ขณะเล่าเรื่อง ทำใจให้สบายๆ พยายามเป็นกันเองกับเด็กให้มากที่สุด มองเด็กอย่างทั่วถึงทุกคน อย่าให้สายตาจับจ้องกับเด็กคนหนึ่งคนใดนานเกินควร ควรสังเกตพฤติกรรมของเด็ก หากเด็กๆ ไม่สนใจฟัง ครูควรใช้ไหวพริบแก้ไขวิธีการเล่าให้ตื่นเต้นเร้าใจยิ่งขึ้น

8. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการเล่าให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็กคือประมาณ 15-25 นาที

9. ควรกำหนดเวลาเพื่อสำหรับคำถาม หรือข้อวิจารณ์ของเด็ก ถ้าในระหว่างการเล่าเด็กขัดจังหวะหรือซักถาม ครูควรบอกให้รอจนเล่าเรื่องจบก่อน

พัชรี วาสิวิท (2537 : 63) ยังให้แนวคิดในการเล่าเรื่องไว้ ดังนี้

1. ก่อนเริ่มเล่าเรื่อง ครูสามารถใช้วิธีการจูงใจเด็กด้วยเพลง ปริศนาคำทาย ใช้รูปภาพ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจให้แก่เด็ก

2. ขณะเล่าเด็กควรมีอิสระด้านร่างกาย ความรู้สึก เช่น จัดเด็กให้นั่งเรียบร้อยและนั่งตามสบาย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่ม หรือวงกลม บนเก้าอี้หรือบนพื้นก็ได้ ส่วนครูควรนั่งบนเก้าอี้เตี้ย เพื่อให้เด็กมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงครูชัดเจน

3. ในขณะที่เล่าเรื่อง ครูควรมีอารมณ์ร่วมกับเรื่องที่กำลังเล่า โดยแสดงออกทางสีหน้า และอารมณ์ เพื่อให้ผู้ฟังสนใจ และเกิดภาพพจน์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ยิ้ม หัวเราะ โกรธ เป็นต้น

4. ใช้ภาพหรือท่าทางประกอบขณะเล่า เช่น รูปภาพในกระดาน หรือการวาดภาพประกอบการเล่า เพื่อให้เด็กมีอารมณ์ร่วมในการเล่าเรื่อง การแสดงท่าทางประกอบก็จะทำให้เรื่องนั้นมีชีวิตชีวาได้สมกับความตั้งใจของครู

5. ครูควรใช้น้ำเสียงตามตัวละครขณะเล่าเรื่อง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนเสียงตัวละครบ้าง เพื่อให้สมจริง เช่น เสียงเด็ก เสียงคนชรา เสียงสัตว์ เสียงคนเดิน เป็นต้น

6. ครูให้ความสนใจเด็กในขณะที่กำลังเล่าเรื่องอย่างทั่วถึงทุกคน เพื่อสังเกตพฤติกรรมของเด็กว่าให้ความสนใจหรือไม่

7. ครูใช้ภาษาในการเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับเด็ก

8. ลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนเกินไป

9. ในตอนท้ายควรสรุปเรื่องพร้อมทั้งแสดงข้อคิด คติเตือนใจ

เมื่อครูเล่าเรื่องเสร็จแล้ว ควรจัดกิจกรรมหลังการเล่าเรื่อง เพื่อทดสอบนักเรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ซึ่ง แอลลิส แอนด์ บรูสเตอร์ (Ellis; & Brewster, 1991 : 41-42) ได้เสนอกิจกรรมหลังการเล่าเรื่องไว้ ดังนี้

1. นำประโยคที่ใช้ในการเล่าเรื่องมาวางสลับที่กัน แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับให้ถูกต้อง
2. จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะได้ภาพในส่วนของเรื่องที่แตกต่างกัน ให้นักเรียนบรรยายภาพของตนให้เพื่อนฟัง แล้วเรียงลำดับให้ถูกต้อง
3. เขียนประโยคของเรื่องที่เล่า นำแต่ละประโยคมาคัดเป็น 2 ส่วน จับสลับที่กัน แล้วให้นักเรียนบรรยายภาพของตนให้เพื่อนฟัง แล้วเรียงลำดับภาพให้ถูกต้อง
4. ให้เรื่องที่ได้อัดบางส่วนออกไป แล้วให้นักเรียนเติมส่วนที่หายไป
5. ให้นักเรียนแสดงละครเรื่องที่เล่า หรือใช้หุ่นแทน
6. ให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบเรื่องขณะที่ครูเล่า
7. ให้นักเรียนวาดภาพการตื้นจากเรื่องที่ฟัง

จากหลักการของการเล่าเรื่องของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงมาแล้วนั้น พอที่ให้ความคิดเห็นเป็นแนวทางได้ว่า หลักการในการเล่าเรื่องมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรกเป็นการเตรียมตัวในการเล่าเรื่อง หมายถึง การเตรียมตัวของครูตลอดจนการเลือกเรื่อง และการเลือกใช้สื่อประกอบการเล่าเรื่อง ประการที่สอง คือ การปฏิบัติการเล่าเรื่อง เริ่มจากการจัดที่นั่งเด็ก การตกลงกฎกติกาก่อนฟังเรื่อง และการใช้ศิลปะท่าทางและน้ำเสียงที่น่าสนใจ ส่วนประการสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมหลังจากเล่าเรื่องจบเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และเกิดการเรียนรู้เนื้อหาหรือแนวคิดในเรื่อง

วิธีการเล่านิทานช่วยให้เด็กเกิดความสุขสบายใจ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระทั้งทางกายและจิตใจเกิดทัศนคติที่ดี นอกจากนี้การเล่านิทานไม่ควรซ้ำซาก จำเจ ควรแสวงหาวิธีวิธีต่างๆ ในการเล่านิทานให้น่าสนใจ เพื่อช่วยให้การเล่านิทานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่ง รัชณี ศรีไพวรรณ (2546 : 37-41) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทานตลอดจนการสร้างบรรยากาศในขณะที่เล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเริ่มต้นเล่า ครูควรจะมีวิธีการที่จะดึงดูดใจเด็กด้วยวิธีต่างๆ ที่น่าสนใจ
2. ขณะที่เล่า ควรให้เด็กมีอิสระทั้งในร่างกายและความรู้สึก
3. ผู้เล่าควรมีอารมณ์ร่วม ตามเนื้อเรื่องที่เล่า
4. ครูควรใช้น้ำเสียงในการเล่าตามตัวอักษร หรือเหตุการณ์นั้นในขณะที่กำลังเล่า
5. ควรใช้ภาพหรือท่าทางประกอบในการเล่า
6. ควรลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป

7. ควรให้ความสนใจกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง
8. ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก
9. ไม่ควรเน้นการสั่งสอนมากเกินไป จนเด็กขาดความสนุก

วรรณิ ศิริสุนทร (2540 : 37-43) ได้แบ่งขั้นตอนของวิธีการเล่านิทานได้ 4 อย่างได้แก่

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า ในการเลือกเรื่องที่จะเล่าควรเลือกเรื่องที่มีคุณค่าและมีลักษณะเด่น ลักษณะสนับสนุนตัวมันเองในการเล่าเรื่อง ควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส เช่น ถ้าเล่าให้เด็กผู้ชายฟังเรื่องจะต้องเน้นการกระทำ แต่ถ้าเป็นการเล่าให้เด็กผู้หญิงฟังก็ต้องเน้นการกระทำ เป็นต้น

2. การดัดแปลงเนื้อเรื่อง เมื่อเลือกนิทานได้แล้วจะต้องพิจารณาว่า ควรจะเล่าเรื่องไปตามตัวอักษรที่เขียนไว้หรือ มีความจำเป็นที่จะต้องจัดเรียงเหตุการณ์ใหม่ จะต้องมีการขยายความหรือตัดทอนเนื้อหาบางบางส่วน ควรมีการเลือกที่จะเล่าตอนใดตอนหนึ่งหรืออาจขยายความเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา คือ ทำให้ง่ายในการเล่า

3. การเตรียมตัว ก่อนที่จะเล่านิทานให้เด็กฟังผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมด้วยการฝึกเล่านิทานเอง อาจจะฝึกเล่าต่อหน้ากระจก หรือบันทึกแถบไว้ หรือถ้าเป็นไปได้ก็อัดวีดิทัศน์ไว้เพื่อจะได้ทราบว่าตนมีส่วนบกพร่องอย่างไรบ้าง จะได้แก้ไขก่อนที่จะไปเล่านิทานจริงๆ ให้เด็กฟัง

4. สถานที่เล่า สถานที่เล่านิทานไม่จำเป็นจะต้องถูกกำหนดให้แน่นอนลงไป จะเป็นสถานที่แห่งไหนก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นห้องประชุมใหญ่ๆ ของโรงเรียน หรือห้องเล็กๆ ในโรงพยาบาลหรือในสนามเด็กเล่น แต่ที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นห้องจัดกิจกรรมสำหรับเด็กควรจัดที่นั่งให้เป็นรูปโค้งหรือรูปครึ่งวงกลม พยายามให้นั่งสลับหว่างกันเพื่อคนที่นั่งอยู่ข้างหน้าจะได้ไม่บังคนที่อยู่ข้างหลังเด็กจะได้รู้จักเป็นกันเอง ถ้าผู้เล่าให้ความรัก ความอบอุ่น และความเป็นกันเองจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สบายและน่ายินดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานที่ให้ผู้ฟังได้ใช้ความคิดหรือจินตนาการ เกิดความสนุกสนาน สนใจและได้ประโยชน์นั้นคือ ผู้เล่าต้องมีเทคนิคการเล่า และการเล่าจะต้องไม่ซ้ำซาก จำเจ น่าเบื่อ อีกทั้งโอกาสให้ผู้ฟังหรือเด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานบ้าง จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจมากขึ้น

การนำการเล่าเรื่องไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การใช้นิทานเป็นสื่อการสอนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่เข้าได้กับเด็ก เพราะเด็กชอบฟังนิทาน โดยครูนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟังเพื่อฝึกการอ่าน ซึ่งทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาทั้งคำศัพท์และรูปประโยค ทั้งนี้เพราะเด็กสามารถรู้ความหมายจากเรื่องในนิทานได้แม้ยังไม่มีสมาธิในการฟัง โครงสร้างของภาษา เพียงแต่ครูจะต้องค้นหาหรือนิทานหรือแต่งนิทานขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับ

บทเรียนและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน หรือใช้ภาพและเรื่องประกอบการสอนตามเนื้อหาของหลักสูตรหรือให้เพื่อชักจูง ดึงความสนใจจากเด็ก

จุดมุ่งหมายในการนำนิทานไปใช้ในการเรียนการสอน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายที่นำนิทานมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การฝึกทักษะการฟังภาษาต่างประเทศ การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการฟังในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น วรรณพร ภิรมย์รัตน์ (2548 : 7) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการใช้นิทานเป็นกิจกรรมฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษประเภทต่างๆ ได้แก่

1. การฟังเพื่อให้ได้รายละเอียด ครูผู้สอนเมื่อเล่านิทานให้ฟังแล้วให้นักเรียนสรุปหรือเลือกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่เล่าให้ฟัง
2. การฟังอย่างตั้งใจ ผู้ฟังจะต้องให้ความสนใจในสิ่งที่ฟังเป็นอย่างเดียว กิจกรรมที่สอนฟัง เช่น ฟังเรื่องจากเครื่องบันทึกเสียง ฟังการเล่านิทาน ฟังการเล่าเรื่องการอธิบายชักถามเรื่องที่ฟัง
3. การฟังแบบเน้นทวนการ เป็นการฟังเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินไม่ต้องตั้งใจจดจ่อเหมือนการฟังแบบแรก ได้แก่ การฟังนิทาน การฟังเพลง
4. การฟังแบบวิเคราะห์ ผู้ฟังจะต้องฟังด้วยใจจดจ่อและคิดไปด้วย กิจกรรมที่ส่งเสริมการฟังแบบนี้ คือ การฟังนิทาน ฟังเรื่องสั้น ฟังคำบรรยาย แล้วผู้ฟังแสดงทัศนะหรือปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งที่ได้ฟัง โดยการลำดับเหตุการณ์ และสังเกตประโยค
5. การฟังในขณะที่ทำกิจกรรมอื่นๆ เป็นการฟังเมื่อมีสิ่งรบกวนในขณะที่ฟังแต่ไม่ทำให้เสียสมาธิในการทำงาน กิจกรรมที่ส่งเสริมการฟัง คือ การฟังนิทานจากแผ่นเสียงแล้วให้แสดงท่าทางประกอบ ฟังเทปบันทึกเสียงแล้วให้วาดภาพตามจินตนาการ

สุจิตรา ศาสตราวหา (2541 : 11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการนำนิทานมาใช้ในการเรียนการสอนว่า

1. เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เพราะเนื้อหาของนิทานจะมีลำดับทางภาษาอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนสามารถพัฒนาโครงสร้างของภาษาซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อเรื่อง นิทานที่ใช้ภาษาสลับซับซ้อนได้มากยิ่งขึ้น
 2. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางด้านภาษาทั้ง 4 ทักษะ โดยการฝึกทักษะการฟังร่วมกับการพูด การอ่านและการเขียน
 3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษา และวัฒนธรรมจากการฟังนิทาน
- ประนอม สุรัสวดี (2541 : 29) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย การใช้นิทานภาษาอังกฤษที่เป็นนิทานสากล ซึ่งเด็กรู้เรื่องในนิทานภาษาไทยในการเรียนการสอนเด็กประถมว่า

1. ฝึกให้เด็กสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
2. ฝึกสมาธิในการฟังและจับใจความ
3. เด็กนักเรียนคุ้นเคยกับเนื้อเรื่องทำให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เร็ว
4. การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จะง่ายขึ้นโดยการเปรียบเทียบกับภาษาไทยตามเนื้อเรื่องในนิทานที่เคยรู้แล้ว

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การนำนิทานมาใช้ในการฝึกฟังภาษาอังกฤษเป็นการเหมาะสม เพราะนิทานสามารถนำมาจัดกิจกรรมฟังภาษาอังกฤษได้หลายรูปแบบ ตามที่จุดมุ่งหมายวางไว้ เช่น ฟังเพื่อเก็บรายละเอียด ฟังเพื่อนันทนาการ เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนสามารถเรียนภาษาและวัฒนธรรมจากการฟังนิทาน

กิจกรรมในการใช้นิทานในการเรียนการสอน

กิจกรรมการใช้นิทานมาจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษสามารถจัดได้หลากหลาย ซึ่งมีนักการศึกษาแนะนำการนำกิจกรรมการนำนิทานภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก ดังนี้

ทิพดี อ่องแสงคุณ (2535 : 36) ได้แบ่งกิจกรรมในการฟังนิทานออกเป็น

1. ฟังเรื่องแล้วแสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่อง โดยแข่งขันเป็นกลุ่ม
2. วาดภาพจากเรื่องที่ฟัง
3. ใช้หุ่นมือประกอบการแสดง
4. ลำดับเหตุการณ์ตามเรื่อง

5. ฟังเรื่องที่ครูอ่านแล้วเติมคำ ซึ่งครูจะเว้นช่องว่างไว้ อาจเป็นคำท้ายประโยค ต้นประโยคกลางประโยค นักเรียนจะสนใจฟังและติดตามเรื่อง

ประนอม สุรัสวดี (2541 : 30-31) ได้กล่าวถึงนิทานภาษาอังกฤษสำหรับเด็กที่ครูสามารถนำมาอ่านให้นักเรียนฟังซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยมีกิจกรรมเสริม ดังนี้

1. อ่านนิทานบางเรื่องที่เป็นเรื่องต่อเนื่องกัน ครูอ่านให้นักเรียนพูดตามที่ละหน้า เมื่อจะเปิดหน้าต่อไป ถามนักเรียนว่าหน้าต่อไปควรจะเป็นอย่างไร (ให้นักเรียนเดา)
2. อ่านเรื่องที่เป็นข้อความสั้นๆ แล้วให้นักเรียนพูดตามพร้อมแสดงท่าทางประกอบ
3. เลือกบางตอนของนิทานอ่านให้นักเรียนฟัง โดยเลือกตอนที่มีการใช้คำบางคำซ้ำหลายครั้ง เมื่อนักเรียนฟังและพูดตามแล้วครูให้นักเรียนวาดภาพแสดงคำศัพท์ที่มีซ้ำหลายครั้งจากนิทาน (วาดแบบง่ายๆ โดยใช้เวลาวาดไม่นาน)

กิจกรรมส่งเสริมการฟังนิทานนี้ อาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อแข่งขันว่ากลุ่มใดสามารถฟังและแสดงบัตรคำ หรือแถบประโยคที่นักเรียนได้รับมา โดยการยกขึ้นแสดงก่อนกลุ่มอื่น เมื่อได้ยินประโยคที่ตรงกับที่เด็กได้รับ หรือได้ฟังคำสำคัญ (Key Words)

เตือนใจ เฉลิมกิจ (2545 : 33) ได้กล่าวถึงวิธีการเล่านิทานให้ประสบผลสำเร็จ และการจัดกิจกรรมหลังการฟังว่าควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เขียนโครงเรื่องใจความสำคัญ เพื่อสะดวกในการฟังเนื้อเรื่อง
2. ฟีกเล่าเรื่อง โดยอาจเล่าให้เพื่อนหรือผู้ร่วมงานฟัง หรือบันทึกเสียงลงในเทป
3. อย่าลืมแสดงสีหน้า ท่าทางขณะเล่า และสบตากับผู้ฟัง เพื่อให้สนุกกับการเล่าเรื่องด้วย
4. เมื่อเล่าเรื่องจบแล้ว ครูให้เด็กทำกิจกรรมหลังการฟัง เช่น
 - 4.1 ให้นักเรียนเรียงข้อความตามลำดับเหตุการณ์ หรือเรียงลำดับภาพตามเหตุการณ์
 - 4.2 เขียนประโยคของเรื่องที่เล่า และนำแต่ละประโยคมาตัดเป็น 2 ส่วนจับสลับที่กันให้เด็กจับคู่ประโยคให้ถูกต้อง
 - 4.3 ให้เด็กเติมประโยคส่วนที่ขาดหายไป
 - 4.4 ให้เด็กแสดงละคร หรือใช้หุ่นแทน
 - 4.5 ให้เด็กทำท่าทางประกอบเรื่องขณะที่ครูเล่า
 - 4.6 ให้เด็กวาดภาพจากเรื่องที่ฟัง

นอกจากนี้ ไรท์ (Wright, 1995) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการฟังนิทานให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ดังนี้

1. สัมพันธ์กับการพูด เช่น การฟังนิทาน ละคร จากวิทยุหรือเทป แล้วนักเรียนพูดสรุปสาระสำคัญ ฟังคำสั่งแล้วนำไปบอกผู้อื่น ให้เด็กผลัดกันออกมาเล่าเรื่องให้ฟัง เป็นต้น
2. สัมพันธ์กับการอ่าน เช่น ครูอ่านนิทานให้เด็กฟังแทนการเล่าได้โดยการอ่านให้ชัดเจนและนำภาพให้เด็กดูหลังจากการอ่านแล้วหาความหมายตอบคำถาม การทำนายหรือการเดาเรื่อง เป็นต้น
3. สัมพันธ์กับการเขียน เช่น ฟังแล้วเติมคำในช่องว่าง เขียนสรุปเรื่องจากที่ฟัง เขียนวิจารณ์ตัวละครหรือเรื่อง เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า ครูสามารถนำนิทานมาจัดกิจกรรมการฟังได้หลากหลายตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน นอกจากนี้ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน ให้นักเรียนเกิดทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการสอนการใช้นิทานประกอบการสอนภาษาอังกฤษ

ครูสามารถฝึกนักเรียนให้มีทักษะการฟังโดยใช้นิทานเป็นสื่อ ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องให้นักเรียนเกิดทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2549 : 15) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยนิทานประกอบ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์และปรับเนื้อหาโครงสร้างของนิทานให้เข้ากับจุดประสงค์
2. ครูเล่านิทานพร้อมแสดงท่าทางประกอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง
3. ให้นักเรียนฝึกการเล่านิทาน อาจจะเล่าเดี่ยวหรือเล่าเป็นคู่ หรือเล่าเป็นกลุ่ม พร้อม
ทั้งแสดงบทบาทสมมติ

4. ถ่ายโอนความรู้ที่ได้จากนิทาน โดยการจัดสถานการณ์กิจกรรมให้ผู้เรียนนำเนื้อหาจากการเล่านิทานมาประยุกต์ใช้ เช่น การทักทายเพื่อน : Hello หรือ Hi ซึ่งเป็นคำศัพท์จากนิทาน และขั้นตอนที่มีการประเมินผลย้อนหลัง การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

แมทธิว (Matthews, n.d : 5-8) ได้กล่าวถึง วิธีการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อในการสอน ฟังให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ดังนี้

1. สอนสิ่งที่เด็กควรจะรู้ก่อนนำเข้าสู่วิชาเรียน
 - 1.1 ความหมายของคำศัพท์ ครูควรสอนความหมายของคำศัพท์ที่จำเป็นต่อการฟัง โดยคำนึงว่านักเรียนต้องมีจุดประสงค์ในการฟังและไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำพูดทุกคำที่ได้ยินจากเทป
 - 1.2 การออกเสียง ครูบอกให้นักเรียนฟังเทปและให้จำคำพูดตามเนื้อหาของเรื่องเท่านั้น โดยครูต้องอ่านหรือสาธิตการออกเสียงคำพูดหรือวลี เพื่อให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์เสียก่อน ทั้งนี้ครูจะต้องฟังเทปล่วงหน้าก่อนเข้าสอนเพื่อเลียนแบบเสียง เน้นเสียง และสำเนียงเสียง ตามแบบในเทปและครูจะต้องอ่านเนื้อหาเป็นประโยคหรืออนุประโยค ไม่อ่านเป็นคำๆ
2. ทำกิจกรรมแบบง่ายๆ เมื่อครูสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์แล้วครูจะต้องให้โอกาสนักเรียนได้ใช้คำศัพท์เหล่านั้นทำแบบฝึกหัดง่ายๆ โดยให้ใช้คำศัพท์ได้แบบอัตโนมัติ
3. กำหนดจุดประสงค์ของการฟัง แบบฝึกหัดจะต้องมีคำชี้แจงแนะนำล่วงหน้าเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการฟังนิทาน ครูอาจให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับรูปภาพในแบบฝึกหัดก่อนก็ได้ แต่ห้ามให้ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟังก่อน เพราะจะเป็นการทำลายจุดประสงค์ของกิจกรรมการฟังโดยสิ้นเชิง
4. การทำแบบฝึกหัดและฟังนิทานจากเทป ให้นักเรียนฟังเทป ครูออกคำสั่งเป็นภาษาไทยว่าให้นักเรียนทำอะไรบ้าง เช่น ให้นักเรียนเขียนตัวเลขกำกับรูปภาพให้ถูกต้องตามที่ได้ยินจากเทปแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ยินจากเทปให้เสร็จสมบูรณ์ ให้นักเรียนฟังเทปและมองรูปภาพไปพร้อมๆ กัน เป็นต้น ครูอาจหยุดเทปหลายๆ ครั้งก็ได้ เพื่อให้นักเรียนสามารถฟังเป็นตอนๆ ไป
5. ทำกิจกรรมการเขียนและกิจกรรมการละครเพื่อติดตามผล เป็นแบบฝึกที่ขยายความเนื้อหาของเรื่องราวที่ฟังจากเทปให้อยู่ในรูปของกิจกรรมการเขียน การพูดที่ต่อเนื่องจากเนื้อหาเดิมที่ได้รับฟัง

การศึกษาทดลองการใช้ขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เล่านิทานเอง โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการเล่านิทาน
2. เขียนโครงเรื่อง เฉพาะใจความของเรื่อง
3. ฝึกการเล่าเรื่องพร้อมทั้งน้ำเสียงและแสดงท่าทางประกอบ
4. กวาดสายตาต่อนักเรียนขณะที่เล่านิทาน เพื่อสังเกตความสนใจและความเข้าใจ

ของนักเรียน

5. ให้นักเรียนทำกิจกรรม หลังการเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมในการสอนกลุ่มทักษะภาษาที่เหมาะสมอย่างยิ่ง โดยทักษะการฟังเพราะการเล่านิทานเป็นสื่อที่ช่วยให้การเรียนรู้การสอนน่าสนใจ ผู้เรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้คิดธรรมที่สอดแทรกในนิทาน ได้เรียนรู้คำศัพท์ การออกเสียง สำนวนภาษา โครงสร้างไวยากรณ์ นอกจากนี้ ครูสามารถจัดกิจกรรมหลังการฟังนิทานให้สัมพันธ์กับทักษะการพูด อ่าน และเขียน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฟังไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

ความหมายและความสำคัญของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ

ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษนั้นเป็นทักษะหนึ่งในการสื่อสารที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายและกล่าวถึงความสำคัญของการฟัง พูดภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

วิไลพร ธนสุวรรณ (2530 อ้างถึงใน กัลยา บุรณศิริจรัสรัฐ, 2546 : 69-71) กล่าวถึงทักษะฟัง พูดว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นของทักษะทั้ง 4 ตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา (The Nature of Language Learning) ส่วนการพูดเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดความต้องการทางหนึ่ง โดยเป็นการแสดงออกทางวาจาโดยใช้ภาษาสื่อ ดังนั้นความสำเร็จของการเรียนภาษาต่างประเทศจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนสามารถฟัง พูดได้ดีเพียงใด

รัตนา สิริลักษณ์ (2540) กล่าวว่า ทักษะการฟัง พูด เป็นการสื่อสารทางวาจาของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งต่างก็มีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตนเอง อีกทั้งผู้ฟังจะต้องตีความในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมาย และสามารถโต้ตอบด้วยภาษาที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ ก็ตรงกับความต้องการที่จะสื่อความหมายของผู้พูด ทักษะการฟัง พูดไม่สามารถแยกออกจากกันได้ กล่าวคือ ทักษะการฟังเป็นทักษะด้านการรับ (Receptive Skill) และทักษะการพูดเป็นทักษะทางด้านการแสดงออก (Productive Skill)

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2549 : 124) ได้อธิบายความสามารถในการพูดว่าเป็นความสามารถในการผลิตภาษา (Productive Skill) ที่ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นรหัสของภาษา หรือเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ นอกจากจะเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยคแล้ว ผู้พูดยังได้แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูด คือ แสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่าต้องการสื่ออะไร กับใคร ที่ไหน และพูดอย่างไร เป็นต้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้นๆ และผู้พูดยังต้องมีความคล่อง (Fluency) และความถูกต้อง (Accuracy) ไม่รีรอที่จะตอบได้ มิฉะนั้นจะทำให้การสนทนาหยุดชะงัก ล้มเหลว เพราะผู้ฟังจะไม่สนใจอีกต่อไป

ไบรอัน (Byrne, 1986) ได้ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการพูดเกี่ยวข้องกับการฟังโดยตรง โดยผู้พูดมีบทบาทเป็นผู้ส่งสารและรับสารในเวลาเดียวกันและการสนทนานั้นเป็นการสื่อสารแบบสองทาง และผู้พูดต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้

กล่าวได้ว่าความสามารถทางการฟัง พูด คือ การที่ผู้พูดสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้นๆ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้สนทนาเข้าใจ และบรรลุจุดมุ่งหมายโดยผู้พูดยังเป็นผู้รับฟังในเวลาเดียวกันด้วยและสามารถได้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ระดับของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ

สังวาลย์ ข่ายแก้ว (2545) ได้แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นกลไก นักเรียนสามารถเลียนเสียงตามแบบเจ้าของภาษาได้ สามารถท่องจำคำประโยค ข้อความ บทสนทนา โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำ หรือข้อความเหล่านั้น
2. ชั้นความรู้ นักเรียนสามารถพูดโดยใช้คำศัพท์ และไวยากรณ์ที่เรียนมาอย่างเข้าใจความหมาย
3. ชั้นถ่ายโอน นักเรียนสามารถสร้างประโยคใหม่ ๆ โดยใช้ไวยากรณ์ที่เรียนมาได้ถูกต้อง
4. ชั้นสื่อสาร นักเรียนสามารถพูดสื่อสาร สื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างคล่องแคล่ว
5. ชั้นวิพากษ์วิจารณ์ นักเรียนสามารถพูดโดยใช้คำ น้ำเสียงและสำนวนเหมาะสมกับสถานการณ์

แครอล (Carroll, 1980 อ้างถึงใน สังวาลย์ ข่ายแก้ว 2545 : 54-56) แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 9 ระดับ คือ

1. ระดับผู้ไม่สามารถใช้ภาษาได้เลย (Non-user)
2. ระดับผู้ใช้ภาษาได้เล็กน้อย (Intermittent)

3. ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัดมาก (Extremely Limited) พูดได้ตะกุกตะกัก เข้าใจบทสนทนาที่เร็วได้เพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพูดคุยได้เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง จับได้แต่ใจความสำคัญ

4. ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัด (Marginal) สามารถโต้ตอบสนทนาได้ แต่ไม่สามารถนำการสนทนา พูดเสนอแนะ หรืออภิปรายได้ มีข้อจำกัดในการสนทนา ขาดความคล่องแคล่วถูกต้อง แต่ยังเข้าใจข้อความที่สนทนาได้ตรงกัน

5. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ปานกลาง (Modest) สามารถสื่อใจความสำคัญในบทสนทนาได้แต่การใช้ไวยากรณ์ยังผิดพลาดติดตามหรือทบทวนข้อความเพื่อให้ได้ใจความชัดเจน ขาดความคล่องแคล่ว สามารถเป็นผู้นำในการสนทนาได้ แต่ยังไม่น่าสนใจเพราะขาดลีลาทางภาษา

6. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ค่อนข้างดี (Competence) ผู้พูดสามารถพูดคุยในหัวข้อที่ต้องการได้ เปลี่ยนเรื่องได้ หยุดสนทนาเป็นครั้งคราว สามารถเริ่มเรื่องสนทนาได้

7. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดี (Good) ผู้พูดสามารถเล่าเรื่องได้ชัดเจน และมีเหตุผล สนทนาได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่คล่องแคล่วมากนัก สามารถติดตามการสนทนา มีการพูดซ้ำข้อความเดิมบ้าง แต่ได้ตอบด้วยน้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม

8. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดีมาก (Very Good) ผู้พูดสามารถอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำการสนทนาดำเนินต่อไปได้ สามารถขยายความได้ตามความเป็นจริง แสดงอารมณ์ขันได้ตอบด้วยน้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม

9. ระดับผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษา (Expert) ผู้พูดสามารถพูดได้เหมือนเจ้าของภาษา สนทนาหัวข้อในเรื่องต่างและสามารถจับใจความได้

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ระดับของการฟัง พูดภาษาอังกฤษแบ่งได้ตามความสามารถในการใช้ภาษาของผู้พูด โดยแบ่งเป็นขั้นกลไก ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด เป็นขั้นที่สามารถเลียนแบบท่องจำ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจ ขั้นความรู้ เป็นขั้นที่สามารถใช้ภาษาด้วยความเข้าใจ ขั้นถ้อยคำ เป็นขั้นที่สามารถสร้างประโยคใหม่ๆ ได้ ขั้นสื่อสาร เป็นขั้นที่สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว และขั้นวิพากษ์วิจารณ์ เป็นระดับสูงสุด เป็นขั้นที่สามารถใช้คำ น้ำเสียงและสำนวนกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบของการฟัง พูดภาษาอังกฤษ

การฟัง พูดเป็นการสื่อความระหว่างบุคคลกับบุคคลโดยใช้คำพูด (Oral communication) รวมไปถึงการใช้กิริยาท่าทาง สีหน้า ดวงตา และการเคลื่อนไหวทางร่างกายช่วยเสริมให้การสื่อสารทางคำพูดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ว่าทการหรือการพูดนั้นยังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องซึ่งเกี่ยวข้องทั้งผู้ส่งสารและผู้รับรวมไปถึงเครื่องมือในกระบวนการสื่อสาร และพฤติกรรมที่

เกี่ยวข้องกัน ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการสื่อสารก็จะไม่เกิดขึ้น ชนิดสิริ ศุภพินล (อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ไข่, 2547 : 124-128) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของการฟัง พูดภาษาไว้ ดังนี้

1. ผู้พูด ผู้พูดต้องแสดงถึงความสามารถทางการใช้ภาษา อารมณ์ บุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึก ผู้พูดต้องพยายามที่จะทำให้ผู้ฟังรับฟังการพูดได้ตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความตั้งใจและสนุก ไม่ใช่เป็นการฝืนใจฟัง

2. ผู้ฟัง ผู้ฟังเป็นผู้รับสารหรือรับและตอบสนองความรู้สึกนึกคิดที่ผู้พูดส่งมา ถ้าไม่มีผู้ฟังการสื่อสารก็ไม่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้ฟังเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้กระบวนการพูดสมบูรณ์ ดังนั้นผู้ฟังต้องเข้าใจลักษณะการฟังที่ดีและถูกต้อง แล้วปฏิบัติตามก็จะช่วยให้การสื่อความหมายดำเนินไปด้วยดี ถ้าผู้พูดและผู้ฟังศึกษาภูมิหลังของแต่ละฝ่ายพอสมควรแล้ว จะช่วยให้การสื่อความหมายได้ผลดียิ่งขึ้น

3. เครื่องมือในการสื่อสาร คือ กลวิธีในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดส่งไปยังผู้ฟัง รวมทั้งเสียงพูด สีหน้า ท่าทาง การเคลื่อนไหวร่างกาย ตลอดจนการใช้อุปกรณ์อื่นๆ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจริง ฯลฯ ที่ผู้พูดสามารถนำมาใช้ประกอบช่วยให้การพูดสมบูรณ์ยิ่งขึ้นทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้นและเข้าใจตรงตามที่คุณพูดนำเสนอ

4. เนื้อเรื่องที่พูดหรือสาระ คือ เนื้อเรื่องที่ผู้พูดนำเสนอต่อผู้ฟัง เป็นเรื่องที่ผู้พูดเตรียมมาอย่างดีและเกี่ยวข้องกับผู้ฟัง ผู้ฟังฟังแล้วจะได้ไม่เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นคำพูดที่นำมาพูดควรเป็นคำพูดที่เป็นความจริง เป็นคำพูดที่มีประโยชน์ต่อผู้ฟังและถ้อยคำเหล่านั้นต้องเป็นที่ฟังพอใจต่อผู้ฟัง เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้พูดแต่ละคนจะกระทำได้ดีแค่ไหนเพียงใด

5. ผลที่เกิดขึ้นจากการพูด การพูดทุกครั้งต้องมีจุดมุ่งหมาย และหลังจากการพูดจะมีผลการพูดเกิดขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง คือดีหรือไม่ดี ผู้พูดเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง มีการแสดงออกตอบสนองการกระทำของผู้พูด ผู้พูดจะรับรู้ถึงผลที่เกิดขึ้นจากการพูดของตนได้โดยการสังเกตการแสดงออกของผู้ฟัง เช่น การขมวดคิ้ว การพยักหน้าการหัวเราะ ฯลฯ นั่นคือเครื่องบ่งบอกความรู้สึกของผู้ฟังที่มีต่อผู้พูด

แบร์ทซ์ (Bartz, 1979 : 455) แนะนำว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการพูด ดังนี้

1. ความคล่อง (Fluency) หมายถึง ความเร็วในการพูด ความราบรื่น ความต่อเนื่อง และความเป็นธรรมชาติในการพูด

2. ความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ (Comprehensibility) หมายถึง ความสามารถของผู้พูดในการสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้อื่น

3. ปริมาณของการสื่อสาร (Amount of Communication) หมายถึง ปริมาณของข้อมูลในการสื่อสารที่ผู้พูดสามารถสื่อความได้

4. คุณภาพของการสื่อสาร (Quality of Communication) หมายถึง ความถูกต้องทางภาษาของข้อความสื่อสาร

5. ความพยายามในการสื่อสาร (Effort of Communication) หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดหรือทำท่าทางประกอบ

โดยสรุป องค์ประกอบของการฟัง พูดภาษาอังกฤษประกอบด้วย ผู้พูด ที่เป็นผู้ส่งสาร ผู้ฟัง ที่เป็นผู้รับสาร เครื่องมือในการสื่อสาร คือ กลวิธีในการถ่ายทอด รวมทั้งเสียงพูด สีน้หน้า ท่าทาง ตลอดจนการใช้อุปกรณ์อื่นๆ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจริง ฯลฯ เนื้อเรื่องที่พูดหรือสารถ และผลที่เกิดขึ้นจากการพูด ทั้งนี้การฟัง พูดจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนและมีคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบด้วย

การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

วิไลพร ธนสุวรรณ (2530 : 24) กล่าวถึง หลักในการสอนฟังภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มต้น คือ

1. การฝึกฟังและการออกเสียง เป็นการฝึกให้นักเรียนฟังและสำเนียงที่ถูกต้องของคำหรือกลุ่มคำ รวมทั้งประโยค จุดประสงค์ ในการฝึกให้ฟังก็เพื่อจะให้จำเป็นแบบในการที่จะพูดต่อไป เมื่อมีวัตถุประสงค์ดังกล่าว ความสามารถในการฟังแบบนี้ต้องอาศัยการทดสอบด้วย คือ ฟังแล้วให้นักเรียนพูดออกมา จึงจะจับได้ว่าฟังผิดหรือถูก

2. การฟังเพื่อความเข้าใจ หมายถึง การฝึกให้ผู้เรียนฟังบทเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเสียงคำศัพท์ และโครงสร้างที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่หรือที่เคยเรียนมาแล้ว วัตถุประสงค์ของการสอนส่วนนี้เป็นไปเพื่อให้นักเรียนฟังและทำความเข้าใจภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง การที่นักเรียนฟังเสียงที่ถูกต้องจะทำให้เลียนแบบอย่างถูกต้องได้ด้วยการฝึกให้นักเรียนฟังภาษาอังกฤษนี้จะเริ่มตั้งแต่ฟังคำง่ายๆ สั้นๆ หรือประโยคสั้นๆ การฝึกทักษะการฟัง ประกอบไปด้วยการฟังพยางค์ คำศัพท์ ประโยค และฟังเรื่องราวได้เข้าใจเป็นขั้นสูงสุดท้ายในการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการฟัง

ส่วนหลักในการจัดกิจกรรมการสอนพูดภาษาอังกฤษ มีดังนี้

1. ควรเริ่มจากการฝึกบทสนทนาสั้นๆ และประโยคแบบต่างๆ
2. หลังจากการสอนบทสนทนาแล้วครูควรเชื่อมโยงเรื่องในบทสนทนาดังกล่าวให้สัมพันธ์กับสถานการณ์จริง
3. กระตุ้นให้นักเรียนฝึกพูดและใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สร้างความรู้สึกที่ดีแก่นักเรียน โดยการให้กำลังใจไม่ให้เขากลัวที่จะพูดหรืออายที่จะพูด

4. แก้อคติพลาตในการออกเสียงหรือพูดผิดเฉพาะในระหว่างฝึกเท่านั้น เมื่อถึงขั้นการพูดโดยเสรีแล้ว ควรจะดูให้สามารถสื่อสารให้เข้าใจเท่านั้น

5. เลือกใช้เอกสารหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

6. สร้างความเคยชินทุกครั้งเมื่อเข้าชั้น ครูทักทายสนทนาด้วยภาษาอังกฤษง่ายๆ ให้นักเรียนสามารถโต้ตอบได้ นักเรียนจะเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก หรือการใช้คำง่ายๆ เป็นภาษาอังกฤษกับนักเรียน หรือการใช้กลุ่มคำที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักเรียนได้ฝึกบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับภาษาและรู้จักการใช้ภาษาอย่างสุภาพ

7. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และเลือกสรรกิจกรรมการสอนที่ดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้เกมทางภาษา การใช้เพลง การสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมุติ ซึ่งหมายถึงการแสดงออกของผู้เรียนตามเนื้อหาของสถานการณ์ การเรียนโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าเพื่อให้ผู้เรียนสัมผัสกับสิ่งที่เรียนรู้ใกล้เคียงความเป็นจริง ขณะแสดงมีการแก้ไขปรับปรุงให้สมจริงมากที่สุด และมีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ประสานงานกับกลุ่มแสดงของตนได้เป็นอย่างดี

8. การสร้างความถูกต้อง แม่นยำ นอกจากความสนุกสนาน ครูจะต้องให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องกับนักเรียน

9. การสร้างบรรยากาศ ครูจะต้องรู้จักสร้างบรรยากาศการฝึกให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ การใช้อุปกรณ์การสอน ใช้เกมทางภาษา ใช้เพลง กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนโดยครูไม่ต้องบังคับ

10. สร้างความมั่นใจ ครูจะต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้น ในตัวนักเรียนตั้งแต่ก้าวแรกที่ครูเข้าชั้นด้วยท่าทาง น้ำเสียงที่น่าเชื่อถือ และศรัทธา ครูต้องสร้างความเป็นกันเองกับเด็ก การให้คำชมเชย ให้กำลังใจ หลีกเลียงบรรยากาศที่เคร่งเครียด นักเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษ มีกำลังใจและเชื่อมั่นในตัวเอง

วิลาวรรณ วงศ์ลังกา (อ้างถึงใน ชนิดลีรี สุภพิมล, 2545 : 23-25) กล่าวว่าไว้ว่า ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การสอนพูดควรสอดแทรกอยู่ในการสอนคำศัพท์ ไวยากรณ์ อ่านและเขียน ผู้สอนควรมีแบบฝึกหัดและกิจกรรมที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักเรียนพูดและเกิดความมั่นใจในการแสดงออก

บรูมฟีต (Brumfit, 1984 : 181-183) ได้เสนอกิจกรรมที่เกี่ยวกับทักษะการพูดภาษาอังกฤษซึ่งผู้สอนอาจเลือกใช้ให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละระดับได้ ดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม ซึ่งผู้สอนหรือเพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ถาม

2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้นเรียนเกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ นอกชั้นเรียน
4. ให้บอกลักษณะวัตถุสิ่งของต่าง ๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน โดยผู้สอนอาจให้คำสำคัญต่าง ๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่าง ๆ กันไป เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น
8. ให้เล่นเกมทางภาษา
9. ให้ได้วาทะอภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ
10. ให้ฝึกฝนการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทย แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

ในการพัฒนาทักษะการฟังนั้น แม็คอีเวดีย์ เอ็มอาร์ แพคแฮม จีแอนด์สมิธ พี (McEvedy, M.R., Packham, G&Smith, P, อ้างถึงใน กัลยา บุรณศิริจรูญรัฐ, 2546 : 241) ได้กล่าวว่าแบบฝึกหัดการฟังที่ใช้ในห้องเรียนทั่วไปมักจะแตกต่างจากภาษาพูดที่ใช้กันทั่วไปในชีวิตจริงเนื่องจากแบบฝึกหัดการฟังในห้องเรียนนั้นมักใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์อีกทั้งยังพูดเร็วกว่าเทปที่ใช้สอนทั่วไปเสียอีก และยังได้กล่าวถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาทักษะการฟังไว้ว่า นักเรียนมักเกิดความวิตกกังวลเมื่อฟังภาษาต่างประเทศแล้วไม่เข้าใจคำทุกคำในประโยค ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำทุกคำในประโยคก็สามารถที่จะเข้าใจความหมายของประโยคนั้น ๆ ได้ ในทางตรงกันข้าม หากผู้ฟังมุ่งสนใจไปที่คำแต่ละคำมากเกินไป จะทำให้ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจความหมายของประโยคทั้งหมดได้

ในทำนองเดียวกัน กราเบอร์ก (Grauberg อ้างถึงใน กัลยา บุรณศิริจรูญรัฐ, 2546 : 34) กล่าวว่า หากนักเรียนได้ฟังประโยคที่เร็ว ไม่ชัดเจน หรือมีคำศัพท์ที่นักเรียนไม่รู้มากเกินไป นักเรียนมักจะมุ่งความสนใจไปที่คำพูดที่ผ่านไปแล้ว และละเลยคำพูดที่กำลังจะตามมา ทำให้ นักเรียนไม่เข้าใจในสิ่งที่ฟังได้ สำหรับการพัฒนาทักษะการฟังในห้องเรียนนั้น โดยแนะนำให้ผู้สอนคำนึงถึงสถานการณ์การพูดภาษาต่างประเทศในชีวิตจริงในการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งสถานการณ์การพูดภาษาต่างประเทศในชีวิตจริงนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีส่วนร่วมซึ่งได้แก่ การสนทนาทั่วไป และสถานการณ์ที่ผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมได้แก่ การฟังบรรยาย หรือ การฟังคู่สนทนาอื่นพูดคุยกัน โดยผู้สอนควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึก

ทักษะการฟังจากการสนทนาจริง นอกเหนือจากการฝึกฟังจากเทป และสร้างสถานการณ์การฝึกฟังให้เหมือนการสนทนาในชีวิตจริง

การใช้ภาษาในห้องเรียนควรส่งเสริมให้เกิดความรู้และทักษะในการสื่อสารและปลูกฝังการสื่อสารทั้งในและนอกห้องเรียน และในการส่งเสริมดังกล่าว กราฟเบิร์ก (Grauberg, 1997 : 321-322) แนะนำว่าผู้สอนควรนำเสนอกิจกรรมที่มีความหมายและสนใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการสื่อสารและควรเน้นความคล่องในการสื่อสารเป็นเป้าหมาย และในการที่จะก่อให้เกิดความคล่องนั้นควรจัดให้มีเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และวิธีการเฉพาะที่ส่งเสริมการสื่อสารที่แท้จริงที่เรียกว่า Real World

ดังนั้น การสอนทักษะการพูดเป็นทักษะที่ควบคู่กับทักษะการฟัง การที่จะพูดได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษานั้น ต้องเริ่มจากการฝึกฝนการฟังเสียง เดียนแบบการออกเสียง และการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้บทสนทนาซึ่งเป็นการพูด ผู้พูดสามารถพัฒนาการพูดอย่างอิสระได้

การวัดและประเมินผลความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยทั่วไปสามารถจัดทำได้ 2 แบบ ได้แก่ การวัดผลโดยการสร้างข้อสอบขึ้นเป็นเครื่องมือวัด และการประเมินผลจากพฤติกรรมต่างๆ ไปของนักเรียนขณะที่เรียน โดยผู้สอนสามารถทำการวัดและประเมินผลได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน (Informal testing) และทำการวัดผลอย่างเป็นทางการ (Formal testing) ทั้งที่เป็นข้อสอบย่อยหรือข้อสอบวัดผลการเรียนในตอนปลายภาค โดยวัตถุประสงค์ในการวัดผลการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้และตรงกับความต้องการของนักเรียน อีกทั้งภาษาที่นำมาทดสอบควรเป็นภาษาที่ใช้ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันและจะต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของนักเรียนอีกด้วย

บาร์ง โตรัตน์ (2545 : 211-219) กล่าวว่า ในการวัดหรือทดสอบการฟังมี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การทดสอบการฟังแยกเสียง (Discrimination) ซึ่งหมายถึงการทดสอบความสามารถในการบอกความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของเสียงในภาษาอังกฤษ และการทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งวัดว่าผู้ฟังเข้าใจเนื้อหาและจับใจความของสิ่งที่ฟังเป็นภาษาอังกฤษได้หรือไม่ โดยการวัดผลทักษะการฟังสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การวัดความถูกต้องในการฟังเสียงตัวอักษร การฟังเสียงคำ การเน้นพยางค์ การฟังประโยคว่าประโยคแสดงความต้องการอะไร เช่น ขอร้อง คำสั่ง หรือ ห้ามไม่ให้ทำ การฟังแล้วสนทนาโต้ตอบ การฟังข้อความหรือเรื่องราวแล้วเข้าใจสามารถตอบคำถามได้ การฟังข้อความแล้วทำตามคำสั่งหรือวาดภาพได้ เป็นต้น เวลเลตต์ แอนด์ ดิซิก (Valette & Disick, อ้างถึงใน บาร์ง โตรัตน์, 2545 : 231-233) ได้เสนอแนวทางในการวัดและประเมินผลทักษะการฟังไว้ 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับทักษะกลไก ระดับนี้วัดความสามารถของนักเรียนในการแยกเสียงต่างๆ ในภาษาต่างประเทศโดยไม่ต้องเข้าใจความหมาย เช่น

- 1.1 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินเป็นภาษาแม่หรือภาษาอังกฤษ
- 1.2 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินมีเสียงเหมือนกันหรือต่างกัน
- 1.3 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินมีจำนวน 3 คำ คำใดมีเสียงแตกต่างจากพวก
- 1.4 บอกเสียงเน้นหนักในคำที่ได้ยิน

2. ระดับความรู้ เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ หรือประโยคที่ได้ยิน เช่น

- 2.1 ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ยิน
- 2.2 เลือกภาพได้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
- 2.3 เลือกประโยคที่มีความหมายเหมือนกับประโยคที่ได้ยิน

3. ระดับถ่ายโอน ระดับนี้เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจคำพูดที่คุ้นเคยแต่อยู่ในสถานการณ์ใหม่ เช่น

- 3.1 ฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสม
- 3.2 เลือกคำที่เหมาะสมเติมลงในประโยคที่ได้ยิน
- 3.3 วาดภาพตามคำสั่งที่ได้ยิน
- 3.4 ตอบได้ว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นถูกต้องหรือไม่

4. ระดับสื่อสาร ระดับนี้วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญ และความหมายทั่วไปของข้อความที่ได้ยิน เช่น

- 4.1 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญ
- 4.2 ฟังข้อความแล้วสรุปเรื่องราวที่ฟัง
- 4.3 ฟังบทสนทนาหรือข้อความแล้วตอบคำถามหรือสรุปเรื่องที่ฟัง
- 4.4 ฟังบทเพลงแล้วตอบคำถาม

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ระดับนี้วัดความสามารถของนักเรียนในการวิเคราะห์ความหมายและรูปแบบของภาษาที่ได้ยิน เช่น

- 5.1 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับรูปของภาษา
- 5.2 ฟังบทสนทนาแล้วบอกอารมณ์ของผู้พูด
- 5.3 ฟังบทสนทนาแล้วบอกสถานที่
- 5.4 ฟังบทสนทนาหรือข้อความแล้วบอกได้ว่าสิ่งที่ได้ฟังนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่

กาญจนา ปราบพาล (2530 : 42) ได้เสนอแนะวิธีการวัดความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษไว้ 3 แบบ คือ การพูดคุย การสัมภาษณ์ และการแสดงบทบาทสมมติ ขณะที่ศุภรัตน์ ภัทรานนท์ (2532 : 16) ได้สรุปว่าการวัดและประเมินผลทักษะการพูดสามารถทำได้โดยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. วัดเฉพาะทักษะการพูด เช่น พูดตามหัวข้อที่กำหนด
 2. วัดทักษะการพูดสัมพันธ์กับทักษะอื่นๆ เช่น ฟัง-พูด อ่าน-พูด เขียน-พูด
 3. วัดทักษะการพูดโดยตรง คือ ให้พูดในสถานที่จริง หรือสถานการณ์จำลอง
 4. วัดทักษะการพูดทางอ้อม ใช้วิธีการสัมพันธ์กับการพูดโดยตรง เช่น การระลึกได้ โดยการให้นักเรียนอ่านบทสนทนาที่มีข้อความบางตอนขาดหายไปแล้วเลือกคำตอบที่ให้มาเดิมหรือเขียนให้สมบูรณ์
 5. วัดจุดย่อยขององค์ประกอบทางภาษา ได้แก่ ระบบเสียง ศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ เป็นการวัดความสามารถทางภาษา
 6. วัดทักษะรวมสรุป เป็นการวัดความสามารถในการสื่อสารความหมายด้วยการพูด ซึ่งต้องใช้ความรู้ทางภาษาและความสามารถอื่นๆ เช่น การทำกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 6.1 การพูดสนทนาเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่
 - 6.2 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.3 การพูดบรรยายภาพ หรืออ่านข้อความแล้วเล่าหรือพูดสรุป
 - 6.4 การพูดตามหัวข้อที่กำหนด
 - 6.5 การพูดอธิบาย บรรยาย รายงาน พูดโน้มน้าวโต้แย้ง
 - 6.6 การพูดภาษาอังกฤษจากเรื่องราวภาษาไทย
 - 6.7 ผู้สอนสัมภาษณ์นักเรียน หรือนักเรียนจับคู่สนทนากันเอง
 - 6.8 การตอบแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง
 - 6.9 การตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับภาพ หรือชุดที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- สามารถให้เหตุผลและสรุปอ้างอิงจากเนื้อเรื่องได้

ถม่อม ศรีเจริญ (อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ไข่, 2547 : 34-36) ได้สรุปแนวทางการประเมินความสามารถทางการพูดของนักเรียนจากแบบประเมินความสามารถตามมาตรฐานของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Foreign Service Institute Scale และ The Bartz Scale คือ

1. ความคล่องแคล่ว

- 1.1 พูดตะกุกตะกัก ไม่ปะติดปะต่อกันจนไม่สามารถสื่อสารได้ คะแนน 0

1.2 พูดซ้ำมาก ไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคสั้นๆ หรือประโยคที่ใช้กันอยู่ประจำ

คะแนน 1

1.3 มีความลึงเลบ่อย และพูดตะกุกตะกัก บางประโยคไม่สมบูรณ์ คะแนน 2

1.4 มีความลึงเลในการพูดบางครั้งบางคราว มีตะกุกตะกักบ้าง เพราะพูดใหม่และต้องจัดเรียงคำ คะแนน 3

1.5 พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังรู้ว่าไม่ใช่เจ้าของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด คะแนน 4

1.6 พูดได้ทุกหัวข้ออย่างสบายและราบรื่นคล้ายเจ้าของภาษา คะแนน 5

2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

2.1 ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนมาก คะแนน 0

2.2 เข้าใจเพียงเล็กน้อยที่เป็นส่วนย่อยๆ หรือคำเดี่ยวๆ คะแนน 1

2.3 เข้าใจบางคำกล่าวและบางวลี คะแนน 2

2.4 เข้าใจเอกัตถประโยค (Simple Sentence) ที่สั้นๆ คะแนน 3

2.5 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนใหญ่ คะแนน 4

2.6 เข้าใจคำที่ผู้เรียนพูดมาทั้งหมด คะแนน 5

3. ไวยากรณ์

3.1 คำพูดที่พูดเกือบทั้งหมดไม่ถูกต้อง คะแนน 0

3.2 มีคำพูดที่ถูกต้องตามโครงสร้างทางภาษาอย่างจำกัด คะแนน 1

3.3 มีคำพูดที่ถูกต้องบ้าง แต่ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างทางภาษา คะแนน 2

3.4 มีคำพูดที่ถูกต้องพอสมควร แต่เมื่อฟังแล้วเข้าใจ คะแนน 3

3.5 มีคำพูดที่ถูกต้องเป็นส่วนมาก มีปัญหาโครงสร้างทางภาษาน้อยมาก คะแนน 4

3.6 คำพูดถูกต้องทั้งหมด ใช้โครงสร้างถูกต้องทั้งหมด คะแนน 5

4. สำเนียง

4.1 ออกเสียงผิด วจนผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจบ่อยครั้ง คะแนน 0

4.2 ออกเสียงผิดมากบ่อยครั้ง และลงเสียงหนักเบาผิดที่ คะแนน 1

4.3 สำเนียงยังเป็นไทย ทำให้ต้องตั้งใจฟัง และการออกเสียงผิดบ่อยครั้ง คะแนน 2

4.4 สำเนียงยังเป็นไทยอยู่บ้างและออกเสียงผิดบางครั้ง แต่ก็ยังสามารถเข้าใจได้

คะแนน 3

4.5 ออกเสียงไม่ผิดเด่นชัด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา คะแนน 4

4.6 ออกเสียงคล้ายเจ้าของภาษาแทบจะไม่มีสำเนียงไทย คะแนน 5

5. คำศัพท์

- 5.1 ใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัดในประโยคสนทนาง่ายๆ คะแนน 0
- 5.2 ใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัดในการสนทนาในเรื่องชีวิตประจำวัน คะแนน 1
- 5.3 ใช้คำศัพท์ได้มากขึ้นแต่ยังมีขีดจำกัดในการใช้ที่เหมาะสมในการสนทนา

คะแนน 2

- 5.4 ใช้คำศัพท์ได้เหมาะสมตามหัวข้อเรื่องที่สนทนาได้ คะแนน 3
- 5.5 ใช้คำศัพท์ได้กว้างขวางในสถานการณ์ต่างๆ ได้ คะแนน 4
- 5.6 ใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม และหลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ ได้

คะแนน 5

6. ความพยายามในการสื่อสาร

- 6.1 หยุดเงียบเป็นเวลานาน ไม่ใช้ความพยายามที่จะพูดให้จบ คะแนน 0
- 6.2 พยายามที่จะสื่อสารน้อยมาก แต่ยังขาดความกระตือรือร้น คะแนน 1
- 6.3 พยายามที่จะสื่อสารบ้าง แต่ยังแสดงความสนใจน้อย คะแนน 2
- 6.4 พยายามที่จะสื่อสารมากขึ้น แต่ไม่รู้จักใช้ท่าทางหรือสีหน้าประกอบ คะแนน 3
- 6.5 พยายามที่จะสื่อสารอย่างมาก และรู้จักใช้ท่าทางช่วย คะแนน 4
- 6.6 พยายามเป็นพิเศษที่จะสื่อสาร โดยใช้ภาษาพูดและท่าทางเพื่อแสดงออก

คะแนน 5

ในส่วนของการประเมินความสามารถในการพูดในการปฏิบัติงาน วิลลิส (Willis, 1996 : 167) กล่าวว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในงาน การประเมินหรือการทดสอบจึงต้องเน้นด้านการพูด สนทนาติดต่อสื่อสารและภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงานไว้คือ

1. ภาษาที่เกิดขึ้นทันทีขณะปฏิบัติงาน (Spontaneous Language)
2. ภาษาที่เตรียมพร้อมเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Planned Language)

นอกจากนี้ยังมีกรอบการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษ CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ ของประชากรของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป เพื่อให้โรงเรียนทุกๆ โรงเรียน ในแต่ละประเทศที่เป็นชาติสมาชิกในสหภาพยุโรป ได้ออกแบบหลักสูตร และอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนา “ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency)” ให้กับ ประชากรของตนเอง เพื่อให้ประชากรของทุกๆ ประเทศในสหภาพยุโรป สามารถใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษากลางในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และองค์ความรู้ต่างๆ ตลอดจนสามารถ ประสานงานเพื่อดำเนินธุรกรรม และธุรกิจใดๆ ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบัน กรอบ

มาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ CEFR นั้น ถือว่าเป็นมาตรฐานในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก โดยกรอบมาตรฐาน CEFR ได้แบ่งความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็น 6 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. Proficient User

1.1 C1 (Mastery) สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษผ่านการฟัง และการอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว ครบถ้วน สามารถสรุปใจความ จากการรับฟัง และการอ่านจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่งได้ สามารถนำเสนอความคิดเห็น ข้อโต้แย้ง เหตุผลประกอบต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถแนะนำพูดคุยภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ

1.2 C2 EOP (Efficient Operational Proficiency) สามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริง ในประโยคภาษาอังกฤษที่มีความซับซ้อนได้ สามารถพูดคุยภาษาอังกฤษได้เป็นธรรมชาติ โดยมีการคิดชัดให้เห็นได้ไม่บ่อยนัก สามารถใช้ภาษาอังกฤษในสังคม การเรียนหนังสือ และการประกอบอาชีพ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว สามารถใช้ภาษาอังกฤษที่มีโครงสร้างประโยคที่มีความซับซ้อนในการสื่อสารได้

2. Independent User

2.1 B2 (Vantage) สามารถเข้าใจใจความสำคัญของภาษาอังกฤษที่ซับซ้อนทั้งในส่วนของข้อเท็จจริง และอารมณ์ความรู้สึกของภาษาได้ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพ และความสนใจของตนเอง สามารถพูดคุยภาษาอังกฤษได้ค่อนข้างเป็นธรรมชาติ ในระดับที่สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ โดยไม่ทำให้คู่สนทนาเกิดความเครียด

2.2 B1 (Threshold) สามารถเข้าใจใจความสำคัญของภาษาอังกฤษในโครงสร้างพื้นฐาน ในเรื่องที่ตนเองมีความคุ้นเคย เช่น เรื่องในที่ทำงาน โรงเรียน เวลาว่าง ฯลฯ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเดินทางได้ สามารถสร้างประโยคพื้นฐานในการสื่อสารในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ สามารถเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เหตุการณ์ ความมุ่งหวังของตนเองเป็นภาษาอังกฤษได้ สามารถอธิบายเหตุผล และความคิดเห็นของตนเองสั้นๆ ได้

3. Basic User

3.1 A2 (Waystage) สามารถเข้าใจประโยคภาษาอังกฤษที่มักจะพบเจอบ่อยๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัว ครอบครัว การซื้อสินค้า การเดินทาง ฯลฯ ได้ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันได้ สามารถอธิบายความต้องการของตนเองโดยใช้ประโยคพื้นฐานได้

3.2 A1 (Breakthrough) สามารถเข้าใจประโยคภาษาอังกฤษที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะในส่วนของที่เป็นข้อเท็จจริง และรูปธรรม สามารถแนะนำตนเอง และ

ผู้อื่นได้ สามารถถามตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย คนที่รู้จัก สิ่งของที่ตนเองมีได้ สามารถโต้ตอบด้วยภาษาอังกฤษได้ ในกรณีที่ผู้สนทนาพยายามช่วยพูดอย่างช้าๆ ชัด ๆ

จากการวัดผลเกณฑ์การประเมินการพูดข้างต้น พอจะกล่าวได้ว่า เกณฑ์การวัดผลสามารถทำได้หลายวิธีการ อาจทำได้โดยสังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน การวัดทักษะทางตรงและทางอ้อม เป็นต้น รวมถึงการกำหนดเกณฑ์การวัด การประเมินผล ในการให้คะแนนกับนักเรียนเพื่อทำค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคะแนนที่ได้เชื่อถือได้

ความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายและความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่ควรได้รับการปลูกฝังเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ได้ผลดียิ่งขึ้น คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมักประสบผลสำเร็จในการทำงานใด ๆ มากกว่าคนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นการปลูกฝังความเชื่อมั่นในตนเองให้กับนักเรียนตั้งแต่ยังเด็กจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

พัชรมนต์ เพียรคงชล (2549 : 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นความรู้สึกที่เป็นประโยชน์และสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ทำให้บุคคลมีชีวิตจิตใจ มีกำลังใจ ทำตามแผนการต่างๆ ที่จะไปสู่ความสำเร็จได้ ใครก็ตามที่ใช้ความเชื่อมั่นในตนเองควบคู่ไปกับความสามารถของตนจะทำให้เกิดความมั่นใจกับคนอื่น ๆ ด้วย

โยเดอร์ แอนด์ พร็อกเตอร์ (Yoder & Proctor, 1988 : 82) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองคือเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง มองเห็นและแน่ใจว่าตนมีคุณลักษณะต่างๆ เช่น ความสามารถ ความรับผิดชอบที่จะช่วยเหลือตนเองให้ประสบผลสำเร็จได้

กัลยา สุริย์ (2546 : 45) ได้ให้คำจำกัดความของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน จิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่อยาก มั่นใจในความคิดของตนเอง มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ กล้าตัดสินใจ ไม่ลังเล ไม่วิตกกังวลและกล้าเผชิญต่อความจริง

สุริรัตน์ ฤทธิ์รัชชัยเลิศ (2529 อ้างถึงใน ชนิดศิริ สุภพิมล, 2545: 87) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การหยั่งรู้ความสามารถในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความมั่นใจในการกระทำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจบทบาทของตนเองในสังคมและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคำจำกัดความของ อรพิน หงวนศิริ (2547 : 55) ที่ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า เป็นลักษณะ

ของบุคคลที่แน่ใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้มีศรัทธาในคุณค่าและความสำคัญของตนเองและรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น

สมิธ (Smith, อ้างถึงใน ปรีสนา มียาตะ, 2546 : 71) ได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองว่า คือความพึงพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองหรือการยอมรับตนเอง ถ้าหากบุคคลเกิดความรู้สึกว่าไม่มีค่าไม่เหมาะสม ไม่พึงพอใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่นใจและชอบฟังคนอื่น หมายถึง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับศูนย์ให้คำปรึกษามหาวิทยาลัย Illinois ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ทักษะที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองหรือต่อสถานการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจและเชื่อในความสามารถของตนเอง สามารถควบคุมการดำเนินชีวิตและเชื่ออย่างมีเหตุผลว่าสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามที่คาดหวังและวางแผนไว้

จากการให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง จึงสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึงลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในตนเองและยอมรับความสามารถของตนเอง และกล้าเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ ส่งผลให้เกิดความคิดและการกล้ากระทำการต่าง ๆ ได้

พฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเอง ถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนในทางที่ดีการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้นก็จะสะท้อนให้เห็นว่าเขามีความภาคภูมิใจในตัวของเขา รวมทั้งมองเห็นว่าคุณค่า มีความสามารถและความสำคัญในทุกเวลาและทุกสถานที่ ซึ่ง นิโบล นิมกิงรัตน์ (อ้างถึงใน พูลเสริม ถิ่นพังงา, 2542 : 32) ได้เสนอพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ ดังนี้

1. ประสบผลสำเร็จในการทำงาน เชื่อว่าตนเองพบความสำเร็จ ทำสิ่งใดไม่ลังเลใจ
2. เป็นผู้นำ รับผิดชอบในผลงานของตน ใจคอหนักแน่นมั่นคง
3. ปรับตัวได้ดี ไม่วิตกกังวล ไม่ประหม่าเคอะเขิน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
4. กล้าทำสิ่งต่างๆ กล้าแสดงความคิดเห็น ชอบแสดงตัว พุดจาแข็งขัน ไม่หลบหน้าคู่

สนทนา ชอบทดสอบสมรรถภาพตนเอง

5. มีความคิดริเริ่ม มีปัญหาใหม่ๆ เสมอ
6. ชอบหาแนวทางของตนเอง ชอบอิสระ ชอบทำงานตามลำพัง
7. มีเหตุผล รอบคอบ มานะ พยายาม อดทน

ดังนั้นสรุปได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง คือ บุคคลที่มีลักษณะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี มีความภาคภูมิใจในตัวเอง มองเห็นความสามารถและคุณค่าใน

ตนเองมีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าเผชิญกับความเป็นจริง โดยปราศจากความกลัวการล้มเหลว

ความเชื่อมั่นในตนเองกับการเรียนการสอนภาษา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย พบว่า มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองกับการเรียนการสอนภาษาไว้คือ ผู้เรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมองตนเองในด้านดีจะเรียนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศได้ดี ทั้งนี้ หากนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนจะสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ของการพูดภาษาโดยเฉพาะปัญหาด้านจิตใจ คือความกลัวในการพูด ซึ่งจะทำให้เสียหน้า ความรู้สึกอึดอัดที่จะต้องพูดต่อหน้าผู้ฟัง และอาการคิดไม่ออกกะทันหันที่จะต้องพูดในที่สาธารณะชน นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะพูด และสามารถพูดสนทนาได้มากขึ้น

เบนแวร์ (Benware, 1989 : 56) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนภาษาพบว่า การเรียนอย่างอิสระช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน เพราะผู้เรียนที่ถูกจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย มีโอกาสใช้ภาษาอย่างอิสระจะมีความวิตกกังวลต่ำจึงทำให้ไม่เกิดความกลัวหรือความวิตกกังวลที่จะพูด แต่ทางตรงกันข้ามกลับมีความเชื่อมั่นในตนเองในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดได้ ทำให้เรียนรู้ได้เร็ว และมีประสิทธิภาพความเชื่อมั่นในตนเองมีผลต่อการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านจิตใจที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษา ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ นัทธมน ไวยัญญา (2540 : 32) ที่กล่าวว่า หลังจากที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองของนักเรียนไทยในการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความประหม่าในการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนเนื่องจาก นักเรียนมีความไม่มั่นใจในการออกเสียง สำเนียงการพูดการเลือกใช้คำศัพท์ การเรียงคำ ฯลฯ ในการทดสอบการเขียนของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสามารถระดับสูงในการเขียน ไม่ว่าจะเป็นในด้านไวยากรณ์ การใช้คำศัพท์และการเรียงคำ

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงห้องเรียนที่เป็นการสอนภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด เริ่มแรกนั้น มักจะเกิดความเขินอายไปทั่วห้อง และนักเรียนมักหลีกเลี่ยงการตอบคำถามจากครูผู้สอน เมื่อครูพยายามที่จะถามคำถามเดิมอีกครั้ง นักเรียนเลือกที่จะตอบคำถามโดยใช้ภาษาท่าทางมากกว่าการพูดออกเสียง จึงทำให้เห็นว่าการที่นักเรียนหลีกเลี่ยงที่จะตอบคำถามนั้นไม่ได้เป็นเพราะนักเรียนขาดความรู้ด้านภาษาอังกฤษ หากแต่เป็นเพราะนักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะนักเรียนมีความรู้สึกไม่มั่นใจในการออกเสียงภาษาอังกฤษของตนเอง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะภาษาของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา เชื่อว่าตนเองสามารถเอาชนะอุปสรรคทางภาษาต่างๆ ได้ เช่น ความกลัวในการพูด ความประหม่าในการพูดในที่สาธารณะ เป็นต้น และเชื่อว่าทักษะทางภาษาของตนจะดีขึ้นเรื่อยๆ หากมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษนอกจากจะพัฒนาทักษะทางภาษาแล้ว ความเชื่อมั่นในตนเองควรได้รับการพัฒนาร่วมด้วย

การสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองแสดงถึงสภาวะที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ปราศจากความวิตกกังวลเมื่อเกิดความปรารถนาหรือความต้องการในการพูด เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้และประสบการณ์ของตนเองให้แก่ผู้อื่นฟังได้อย่างเข้าใจตามความต้องการซึ่ง พินัส หันนาคินทร์ (2522 อ้างถึงใน ขนิตสิริ สุภพิมล, 2545 : 72) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนที่จะพูดควรเตรียมตัวให้พร้อม ทั้งในเนื้อเรื่องที่พูดและตัวเอง การมีเรื่องจะพูดนั้นมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าจุดมุ่งหมายของการพูด และวิธีที่จะเสนอเนื้อหา ดังนั้นการเตรียมตัวให้เพียงพอจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นใจให้แก่ตนเอง ขั้นตอนในการดำเนินการพูดนั้นควรดำเนินเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมเนื้อหาที่จะพูด

ความสำเร็จในการพูดขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะก่อให้เกิดความผสมกลมกลืนอย่างแนบสนิทระหว่างเหตุการณ์และอารมณ์หรือความรู้สึก ทางที่ดีที่สุดก็คือ ในการเตรียมนั้นควรจะเริ่มต้นจากข้อกำหนดหรือข้อความคิดเห็นของตนเองก่อนเอามาทำเป็น โครงร่างเอาไว้แล้วจึงค้นคว้าหาเหตุผลมาประกอบข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่ต้องการจะเสนอให้แก่ผู้ฟังนั้นมีข้อเสนอแนะคือ

1. การรวบรวมเนื้อหาโดยการดูว่าเรื่องที่พูดมีอะไรที่ทราบคืออยู่แล้ว และมีอะไรที่ต้องค้นคว้าเพิ่มเติม จะต้องมีการเตรียมไว้ก่อน
2. การรวบรวมจากการสังเกตการณ์ ซึ่งจะต้องกระทำการสังเกตการณ์ด้วยตนเองอย่างถี่ถ้วน ถูกต้อง แม่นยำ ปราศจากความลำเอียงหรืออคติ สามารถแยกประเด็นสำคัญออกมาได้โดยแน่ชัด
3. การรวบรวมเรื่องราวหรือหลักฐานโดยการติดต่อกับคนอื่น โดยการสนทนากับสัมภาษณ์ การติดต่อทางจดหมายหรือการใช้สื่อมวลชนอื่น ๆ
4. รวบรวมโดยการอ่าน ซึ่งการอ่านเป็นแหล่งสำคัญที่จะได้มาซึ่งความรู้

ขั้นที่ 2 การจัดระเบียบเนื้อเรื่องที่พูด

การพูดที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ และลำดับของความคิด ย่อมจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นแก่ผู้ฟังทำให้ความเข้าใจขาดตอน ไม่ต่อเนื่องและในที่สุดผู้ฟังก็จะขาดความสนใจ อันจะนำไปสู่ความล้มเหลวของการพูด ดังนั้นการเตรียมเนื้อเรื่องให้สอดคล้องกันเป็นลำดับ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำให้ดีที่สุด การจัดระเบียบเนื้อเรื่องควรทำดังนี้

1. เขียนโครงเรื่อง เพื่อเป็นหลักในการขยายเพิ่มเติมต่อไปอย่างเป็นระเบียบอาจทำได้โดยการใช้คำพูดซ้ำๆ กันบ่อยๆ แต่อย่ามากเกินไป การแยกเป็นหัวข้อ และการสรุปเรื่องเป็นตอนๆ

2. การจัดระเบียบเนื้อเรื่องที่จะพูด โดยการเลือกใจความสำคัญแล้วแยกเป็นหมวดหมู่ และการลำดับเหตุการณ์ เรียงตามลำดับ

ขั้นที่ 3 การหาข้อความอื่นๆ มาประกอบหรือขยายความออกไป

การขยายความหรือประกอบความหมายของสิ่งที่พูดก็เพื่อให้ผู้ฟังได้เกิดความเข้าใจดีขึ้น ดังนั้นจึงควรต้องระวังว่าสิ่งที่จะนำมาประกอบหรือขยายความนั้นจะต้องเป็นไปในทางที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวดียิ่งขึ้น ตรงต่อกรณี เข้าใจง่าย และยังเป็นสิ่งที่ผู้ฟังได้พบเห็น มีประสบการณ์อยู่แล้วก็จะทำให้ได้ผลมากขึ้น

ขั้นที่ 4 การเตรียมการกล่าวนำ

การกล่าวนำเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือให้ผู้ฟังได้เตรียมตัวที่จะฟังเรื่องต่อไปซึ่งการกล่าวนำควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วิธีการเรียกร้องความสนใจ เช่น เน้นถึงความสำคัญของเรื่อง ยกตัวอย่างประกอบกล่าวถึงความรู้สึก ตั้งปัญหา ถามถึงความมุ่งหมายหรือกล่าวสรรเสริญ ยกย่องและยอมรับความสำคัญของผู้ฟัง เป็นต้น

2. การทำเรื่องพูดให้กระชับ ซึ่งอาจมีการกล่าวถึงความสำคัญ หัวข้อเรื่องสำคัญบอกประวัติความเป็นมา หรือปัญหา เป็นต้น

3. สิ่งที่ไม่ควรพูดกล่าวนำคือ การออกตัว การขอโทษ การพูดวกไปเวียนมา การพูดเชิงดูแคลนผู้อื่น หรือพูดนอกเรื่อง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 เตรียมสรุป

บทสรุปมีความสำคัญ เพราะเป็นการรวบรวมความคิด หรือลำดับเรื่องราวที่ผู้พูดพูดมาจนถึงจุดสุดท้ายและสมบูรณ์แล้ว ก่อให้เกิดการยอมรับ และเกิดความรู้สึกรับรู้ดีแก่ผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังมีความพึงพอใจในการที่ได้ฟัง และทำให้ผู้ฟังยินดีที่จะรับข้อเสนอแนะจากผู้พูดซึ่งการสรุปทำได้โดยการย่อเรื่อง (Summary) การตัดทอนเรื่อง (Abridgment) และการแถลงซ้ำ (Restatement)

ขั้นที่ 6 การชักชวนการพูด

การฝึกซ้อมการพูดก่อนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่สุด ความกลัวหรือความวิตกกังวล เกิดจากการขาดความเชื่อมั่น และการขาดความเชื่อมั่น เป็นผลมาจากการที่ไม่รู้ว่าทำอะไร ซึ่งสาเหตุเหล่านี้เกิดจากการขาดความชำนาญ ดังนั้น ผู้พูดจะประสบความสำเร็จ จะต้องมีการฝึกซ้อม เพื่อให้เกิดความชำนาญบ่อยๆ ทั้งในด้านเนื้อหา น้ำเสียง กิริยาท่าทางและการควบคุมเวลาที่จะพูด เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งสามารถฝึกได้ ดังนี้

1. มีความกระตือรือร้น หรือมีความสนใจอย่างขบขันต่อเรื่องที่จะพูด หากเรื่องที่จะพูดเป็นเรื่องที่ตนเองถนัดหรือสนใจอยู่แล้ว ความสนใจก็จะหักห้ามความกลัวได้เป็นอย่างมาก ความรู้สึกประหม่นต่อผู้ฟังจะกลายเป็นความปรารถนาที่จะแสดงข้อเท็จจริงหรือความคิดต่อผู้ฟัง การสร้างเจตคติต่อคนฟังให้ดี คือ ไม่เห็นว่าคนนั้นคอยจับผิด การพูดจะเป็นไปด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น อีกมาก

2. การฝึกพูดต่อหน้าบุคคล พยายามแสดงความเชื่อมั่นทางกายก่อน เช่น ยืดอกให้ตรง เคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีจุดหมาย สร้างสมาธิในการพูดและพยายามทำตัวและทำใจให้สบาย ในขณะที่พูดความสามารถในการควบคุมความรู้สึกทางกายย่อมจะมีผลต่อความรู้สึกตื่นตัวทางอารมณ์ได้ ความกล้าหาญจะความสะทกสะท้านได้ในวันปลาย การฝึกหัดย่อมจะนำความสำเร็จมาให้

นอกจากนี้ นัทธมน ไวยัญญา (2540 : 58) กล่าวว่า วิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้นคือ การฝึกฝน เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกที่เพียงพอ ผู้เรียนก็จะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นและจะมีการสร้างความมั่นใจในตนเองขึ้นมาได้โดยอัตโนมัติ นักเรียนที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดีจะมีความเครียดน้อยลง จึงทำให้การพูดเป็นไปได้อย่างดี และผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น เพราะฉะนั้นห้องเรียนภาษาจึงควรเป็นห้องเรียนที่ผู้เรียนมีความรู้สึกสบายใจ ไม่มีความกดดันในการเรียน จึงจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการพูด และมีความมั่นใจในการพูดหลังจากได้รับการฝึกและรู้สึกไม่กดดัน

การริสัน (Garrison, อ้างถึงใน กายสิทธิ์ ศรีใจ 2545) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองว่า มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะการก่อตัวของนิสัยและความรับผิดชอบทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ซึ่งนิสัยแต่ละอย่างเกิดจากการฝึกกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ใช้ความรับผิดชอบและความสามารถในการริเริ่ม ถ้านักเรียนพัฒนาความสามารถในตนเองให้ดีขึ้นแล้ว นักเรียนจะเชื่อถือตนเอง และเชื่อมั่นในความสามารถของตน คิดว่าตนเองมีคุณค่า และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ความเชื่อมั่นในตนเองนั้นพัฒนามาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล คือนักเรียนได้กระทำสิ่งที่นักเรียนพอใจ และได้รับผลสำเร็จในสิ่งนั้น

เมเยอร์ (Myers, 1983) ได้กล่าวถึงความมั่นคงและการปีนกรานที่จะกระทำในแต่ละบุคคลว่า ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น การแสดงออกต่อหน้าชุมชนโดยไม่ประหม่า มีความมั่นคงในอารมณ์ และมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะกระทำการสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนั้นยังมีความสามารถในการสื่อสารความรู้สึกและเนื้อหาอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนสามารถสร้างขึ้นได้ หากผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ ความมั่นใจก็จะสามารถเกิดขึ้นได้เอง

การวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

สมหวัง คันทรส (2541 : 108-111) ได้กำหนดแนวทางในการวัดความเชื่อมั่นในตนเองโดยใช้การตั้งคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึกและการปฏิบัติงานทางด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน ที่แสดงถึงพฤติกรรมของการมีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน
3. ไม่วิตกกังวล
4. มีความพยายามในการพูด

และมีเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริงมาก จริงครึ่งหนึ่ง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด และมีเกณฑ์การให้คะแนน 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ข้อความในเชิงบวก (Positive) หมายถึงข้อความแสดงถึงลักษณะของการมีความเชื่อมั่นในตนเอง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

แบบที่ 2 ข้อความในเชิงลบ (Negative) หมายถึงข้อความแสดงถึงลักษณะของการไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
โดยเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองที่ได้ให้อยู่ในระดับต่างๆ ดังนี้

คะแนน	ระดับ
4.50 - 5.00	สูงมาก
3.50 - 4.49	สูง
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	ต่ำ
1.00 - 1.49	ต่ำมาก

จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเล่านิทานมีคุณลักษณะและประโยชน์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสอดคล้องกับสมมุติฐานการเรียนรู้ของแครชเช่น Krashen กล่าวคือ สมมุติฐานตัวป้อนเข้าและสมมุติฐานแรงต้านด้านความรู้สึกลด (Input Hypothesis & Effective Filter Hypothesis) แครชเช่น (Krashen, 1985) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว โดยผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจากการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย และปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ก็คือ ได้รับตัวป้อนเข้าทางภาษาที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) และสภาวะทางอารมณ์ของผู้เรียนที่มีแรงต้านความรู้สึกลด (Low Effective Filter) นั่นคือ เมื่อผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูง มีความมั่นใจในตนเอง และมีความวิตกกังวลต่ำ

ดังนั้น เรื่องเล่าช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ จึงทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความผ่อนคลาย สบายใจ มีความวิตกกังวลต่ำ ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของกระบวนการเรียนแบบไม่รู้ตัว อีกทั้งรูปแบบทางภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่า ก็มีความสอดคล้องกับลักษณะของตัวป้อนเข้าที่เข้าใจได้ เพราะเป็นภาษาที่ง่าย มีการปรับให้เหมาะกับระดับความรู้ของผู้เรียน และในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่อง ผู้สอนมักจะใช้กลวิธีที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้ได้มากที่สุด จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนภาษาอย่างเต็มที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเล่าเรื่องเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเองมีมากมายทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยใน ต่างประเทศ

โดยงานวิจัยที่ใช้การเล่าเรื่องในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ คือ ศึกษาการใช้การเล่าเรื่องเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม โดย อารีญา เชี่ยวจอหอ (2551: บทคัดย่อ) มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ที่ได้จากการทำการทดสอบก่อนการวิจัยด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง และมีคะแนนความสามารถด้านการฟังต่ำกว่าร้อยละ 50 การทดลองดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์รวม 14 คาบ ๆ ละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเล่าเรื่องเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 7 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษใช้วัดก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า การใช้การเล่าเรื่องสามารถเพิ่มความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงขึ้น 7.83 คิดเป็นร้อยละ 39.17 และ ไชเคอร์ (Seidel, 2002 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้การเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอนุบาลจำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการสังเกตพร้อมจดบันทึกพฤติกรรมก่อนและหลังการฟังของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูง นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนสามารถนำเรื่องที่ฟังจากโรงเรียนไปเล่าให้ผู้ปกครองฟังอีกด้วย

การใช้เรื่องเล่ายังช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ตามที่ ดวงเดือน ขันดี (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้นิทานที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านไร่แดง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิทานของนักเรียนและศึกษาพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้นิทาน แบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม การพูดภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ

โดยใช้นิทานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ในระดับดี

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาการใช้การเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษทั้งทักษะการฟัง และการพูด กล่าวคือ สมปอง หลอมประโคน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และศึกษาความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานจำนวน 6 แผน แบบทดสอบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ และแบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย การทดสอบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนการสอน การดำเนินการเรียนการสอนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ การทดสอบความสามารถในการฟัง-พูดของนักเรียนหลังการสอน การทดสอบความรู้เรื่องคำศัพท์ของนักเรียนสองครั้ง โดยนักเรียนทำแบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ครั้งแรกหลังการสอนสิ้นสุดและทำแบบทดสอบชุดเดียวกันอีกครั้งหลังจากการทดสอบครั้งแรกผ่านไป 14 วัน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและนักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์

พัชรินทร์ เลหาสุต (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดดอนเตาอิฐ ตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre-Based Approach) โดยใช้เอกลักษณ์ของการเล่านิทาน (Narrative Genre Features) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre-Based Approach) โดยใช้เอกลักษณ์ของการเล่านิทาน (Narrative Genre Features) แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre-Based Approach) โดยใช้เอกลักษณ์ของการเล่านิทาน (Narrative Genre Features) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre-Based Approach) โดยใช้เอกลักษณ์ของ

การเล่านิทาน (Narrative Genre Features) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริพรรณ ชัชวาลวงศ์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการเล่านิทานที่มีต่อทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและความคงทนในการจดจำคำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาความคงทนในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอน วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานซึ่งประกอบด้วยนิทาน 8 เรื่อง แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาความคงทนในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากเรียน โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน พบว่า นักเรียนมีความคงทนในการจดจำคำศัพท์หลังเรียนแล้ว 14 วัน

วิกค์ (Wicke, 1992 : 51) ได้ทำการศึกษาการใช้นิทานในการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศแคนาดา พบว่า นิทานเป็นสื่อที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพทางเรียนอย่างดียิ่ง กล่าวคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนให้การตอบสนองและร่วมกิจกรรมทางภาษาจากการเล่านิทาน ผลคะแนนและการประเมินทางด้านพฤติกรรมการเรียนชี้ให้เห็นว่านักเรียนชื่นชอบและเพลิดเพลินกับการเล่านิทาน การเรียนและการเขียนเรื่อง นอกจากนี้นิทานยังเป็นสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนอีกด้วย

เบจาร์โน เบล (Bejarano, Yael, 2011 : www.manceya.ac.th/uploads/files/English%20Adventure_1.doc) ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร My First English Adventure ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สองอย่างเป็นธรรมชาติ กล่าวคือ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็ก ๆ จะเป็นไปในลักษณะที่เด็ก ๆ เข้าใจในโครงสร้างของภาษาอังกฤษที่ต้องการจากการจัดการเรียนการสอนที่อาศัยนิทานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การเรียนการสอนจึงเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา มีการอ่านที่มีใช่เป็นเพียงการพัฒนาทักษะในการถอดรหัสสัญลักษณ์เท่านั้น แต่เป็นการอ่านอย่างเข้าใจความหมาย (Reading Comprehension) ที่ทำให้เด็ก ๆ เข้าใจถึงอารมณ์ของตัวละคร จึงมีประเด็นในการเล่าเรื่องราว มีการโต้ตอบในการเล่นบทบาทสมมติ เด็ก ๆ มีความมั่นใจในการแสดงออก นิทานต่าง ๆ ที่ใช้ในหลักสูตรนี้เป็นนิทานที่เลือกสรรให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน เป็นการบูรณาการคำศัพท์ ไวยากรณ์และบทสนทนาไว้ให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่น่าสนใจและอยากติดตาม จึงทำให้เด็ก ๆ เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจาก

นิทานแล้ว กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ยังอาศัยสื่อต่าง ๆ อีกหลากหลายชนิด ตั้งแต่ ภาพสัญลักษณ์ (Flashcard) หุ่นมือ เกม สมุดกิจกรรม (Activities Books) ซีดี ทั้งที่เป็นภาพและเสียง ฯลฯ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ กิจกรรมที่จัดขึ้นมีตั้งแต่การเล่านิทาน การใช้ดนตรี เพลงและการเคลื่อนไหว ไปจนถึงการใช้งานศิลปะ ฯลฯ

การใช้การเล่าเรื่องนอกจากจะพัฒนาทักษะทางภาษาแล้ว ยังช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนได้อีกด้วย จากงานวิจัยของ ปัทมา อารีบำบัด (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่องรายงานผลการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ โรงเรียนบ้านลากอ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ปีการศึกษา 2554 เป็นการศึกษาผลการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการพัฒนา ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ระหว่างก่อนกับหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ 3) เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วิธีการเล่านิทาน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย นิทานวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 24 เรื่อง แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ จำนวน 24 แผน และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 20 ข้อ แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ผลการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ปรากฏว่า 1) สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ 81.63/82.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยใช้วิธีการเล่านิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.65 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.00 3) ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมประสบการณ์ ปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรมและประสบการณ์มีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นก่อนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบ และ 4) ผลการศึกษาด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้การเล่านิทานประกอบการเล่นบทบาทสมมติมี

ความพึงพอใจโดยรวมรายชื่อและทุกข้ออยู่ในระดับขอบมาก มีจำนวนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80

ยุพา สดสกุลเสรี (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือ แบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ความภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างจัดประสบการณ์แบบโครงการในแต่ละสัปดาห์มีพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ระหว่างจัดประสบการณ์แบบโครงการในแต่ละสัปดาห์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ ในการส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองครูต้องให้เด็กได้แสดงความคิดและการกระทำอย่างอิสระให้เวลาและรับฟังความคิดเห็นยอมรับการแสดงออกของเด็ก การให้การยอมรับในความเป็นตัวเองของเด็กจากครูจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีและพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น การจัดประสบการณ์แบบโครงการมีลำดับขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนครูผู้สอนสามารถนำไปจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กได้ ถ้าได้มีการลำดับขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนและสามารถที่จะทำให้โครงการนั้น ๆ มีลักษณะเด่นเฉพาะตนได้ ในการส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมนั้น ครูควรให้ความช่วยเหลือแนะนำในการทำกิจกรรมของเด็กเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของเด็กจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภูมิใจเชื่อมั่นตนเองมากขึ้น

พาวณี เพ็ชรแก้วนุ้ย (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องงานวิจัยในชั้นเรียนศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือ เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือที่ได้รับการจัดประสบการณ์เน้นการจัดกิจกรรมช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจินตนาการเป็นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือ การใช้จินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานของตนเอง โดยการใช้นิทานสอดแทรกเรื่องราวต่างๆ ให้น่าสนใจและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคะแนนในการพัฒนาศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วไปวัดไปแบบร่วมมือโดยการจัดกิจกรรมทำแบบทดสอบในครั้งที่ 1 มีการจดบันทึกและจัดกิจกรรมครั้งที่ 2 มีการจดบันทึก นำทั้ง 2 ครั้ง มาเปรียบเทียบกันดู

พัฒนาการที่มีการพัฒนาไปในระดับใดบ้างก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ การใช้นิทานเล่าไปวาดไปแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ การบันทึกข้อมูลที่ได้ปฏิบัติจากการเล่านิทานเล่าไปวาดไปแบบร่วมมือ แล้วมาฝึกใช้กับ นักเรียนจำนวน 7 คน พบว่า มีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับประสบการณ์ การเล่านิทานเล่าไปวาดไปแบบร่วมมือสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหลังการ ทดลองนักเรียนมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับประสบการณ์การเล่านิทาน เล่าไปวาดไปแบบร่วมมือของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและวาดภาพประกอบสูง กว่าก่อนการทดลอง แนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วงระยะเวลาของสัปดาห์ไม่คงที่ ภาพรวมอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะของการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโดยการใช้นิทานเป็นการจัดประสบการณ์ที่เด็กได้ปฏิบัติจริงจากการเล่านิทานและวาด ภาพประกอบ

สายพิน หัวเมืองแก้ว (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง เช่นเดียวกัน โดยมีหัวข้อเรื่องการพัฒนากิจกรรมการพูดบันทึกได้ตอบเป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และได้เปรียบเทียบความเชื่อมั่น ในตนเองก่อนและหลังการเรียน พบว่า ผู้เรียนมีความกล้าในการพูด มีความวิตกกังวลลดลง และมีความ พยายามในการพูดมากขึ้น ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

ฮวง และ ชาง (Huang and Chang, 1996 : 102) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองที่มีผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในระดับปริญญาตรีที่เรียน ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหลักพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกิดขึ้นจากการยอมรับในความสามารถของตนเอง และยัง พบอีกว่าการให้การสนับสนุนของผู้สอนช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ ทางภาษาที่ดีขึ้น

จากผลงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมที่สามารถเพิ่มพูน พัฒนาการทางการเรียนภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและการพูด นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรม ที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมประสบการณ์ สร้างจินตนาการ ช่วยสร้าง ความมั่นใจในตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษ ตลอดจนช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ให้แก่นักเรียนอีกด้วย

ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่อง กิจกรรมการเล่าเรื่องเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น ผู้วิจัยควรศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาอังกฤษ และมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการเล่าเรื่องและนิทาน การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน ตลอดจนศึกษาผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

